ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1991

Vyhlásené: 21.08.1991 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

332

VYHLÁŠKA
Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky

zo 16. júla 1991,

ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v nápravnovýchovných ústavoch Slovenskej republiky (Poriadok výkonu trestu)

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky po dohode s generálnym prokurátorom Slovenskej republiky podľa § 72 zákona č. 59/1965 Zb. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov vydáva tento Poriadok výkonu trestu.

PRVÁ HLAVA

PRVÝ ODDIEL
Základné ustanovenia

§ 1

Táto vyhláška podrobnejšie upravuje výkon trestu odňatia slobody v súlade s jeho účelom podľa § 1 zákona č. 59/1965 Zb. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“).

§ 2

Predmetom úpravy je organizácia, riadenie a výkon nápravnovýchovnej činnosti (§ 2 zákona) vo všeobecnosti a špecificky v rámci nápravnovýchovných skupín a pri jednotlivých kategóriách odsúdených v nápravnovýchovných ústavoch a v ústavoch pre výkon väzby (ďalej len „ústav“), v ktorých sa vykonáva trest odňatia slobody.

DRUHÝ ODDIEL
Nápravnovýchovná činnosť

§ 3
Účel nápravnovýchovnej činnosti

(1) Účelom nápravnovýchovnej činnosti (zaobchádzania s odsúdenými) je podporovať a rozvíjať pozitívne vlastnosti osobnosti odsúdeného, úctu k iným, sebaúctu, pozitívny vzťah k rodine a zmysel pre zodpovednosť tak, aby sa u neho vytvárali osobnostné predpoklady pre zaradenie do občianskeho života, v ktorom by rešpektoval zákony a spoločenskú morálku. Nápravnovýchovnou činnosťou sa sleduje aj obmedzenie negatívnych vplyvov výkonu trestu odňatia slobody (ďalej len „výkon trestu“) na osobnosti odsúdeného.

(2) V záujme splnenia účelu nápravnovýchovnej činnosti sa pre každého odsúdeného na základe psychologického vyšetrenia jeho osobnosti v stredisku psychodiagnostickej a konzultačnej činnosti vypracuje individuálny resocializačný program. Na jeho vypracovaní sa podieľa psychológ, pedagóg a sociálny pracovník. Jeho obsah a účel sa prerokujú s odsúdeným.

§ 4
Organizácia nápravnovýchovnej činnosti

(1) Organizačným základom realizácie nápravnovýchovnej činnosti je komunitný systém, ktorý orientuje a integruje všetky zložky nápravnovýchovnej činnosti na dosahovanie vytýčených výchovných cieľov.

(2) Komunitný systém je spôsob realizácie a organizácie nápravnovýchovnej činnosti, ktorý sa uskutočňuje na základe princípov aktívnej účasti odsúdených na procese organizácie a realizácie nápravnovýchovného zaobchádzania.

(3) Základným organizačným článkom, v ktorom sa vykonáva nápravnovýchovná činnosť, je skupina, o ktorú sa stará príslušný pedagóg.

(4) Najvyšší počet odsúdených pridelených do starostlivosti jednému pedagógovi je 20 osôb. Počas dočasného zastupovania pedagóga, najviac 6-mesačného, môže tento počet dosiahnuť dvojnásobok.

§ 5
Povinnosti príslušníkov Zboru nápravnej výchovy Slovenskej republiky pri realizácii nápravnovýchovnej činnosti

(1) Všetci príslušníci Zboru nápravnej výchovy Slovenskej republiky (ďalej len „Zboru“) sú v kontakte s odsúdenými povinní dodržiavať zásady pedagogického taktu.

(2) Príslušníci Zboru, ktorí priamo uskutočňujú zaobchádzanie s odsúdenými (pedagógovia, psychológovia a sociálni pracovníci) musia byť pre túto prácu vyberaní na základe psychologického vyšetrenia s ohľadom na povahové a morálne vlastnosti a kvalifikačné predpoklady potrebné pre zaobchádzanie s odsúdenými.

(3) Všetci príslušníci Zboru, ktorí uskutočňujú nápravnovýchovnú činnosť, musia do dvoch rokov od zaradenia na tento úsek byť zaradení do sociálneho výcviku.

§ 6
Poradný zbor

(1) Poradný zbor je orgán náčelníka ústavu, ktorý prerokúva zásadné koncepčné a metodické problémy penitenciárnej teórie a praxe a odporúča uplatňovanie nových poznatkov, foriem a metód zaobchádzania s odsúdenými.

(2) Členmi poradného zboru v ústave sú náčelník ústavu a jeho zástupcovia, vedúci penologického oddelenia a jeho zástupca, náčelník oddelenia ochrany a obrany, psychológ, pedagóg, sociálny pracovník a lekár. Podľa potreby môže náčelník ústavu prizvať ďalších pracovníkov ústavu a iné osoby z občianskeho života.

(3) Poradný zbor zvoláva náčelník ústavu podľa potreby alebo na podnet najmenej jednej tretiny jeho členov.

§ 7
Osobitné postupy zaobchádzania s odsúdenými

(1) Uplatňovaním osobitných postupov zaobchádzania sa sleduje eliminovanie subjektívnych príčin trestnej činnosti odsúdeného, najmä v postojovej, hodnotovej a emociálnej sfére osobnosti a špeciálne reedukačné výchovné a mentálno-hygienické postupy podľa jeho individuálnych resocializačných potrieb.

(2) Osobitné výchovné postupy sú najmä:

a) skupinové sociálno-výcvikové, poradenské a psychoterapeutické postupy,

b) individuálne poradenské, psychoterapeutické a reedukačné postupy,

c) špeciálno-pedagogické postupy.

§ 8
Ustanovený poriadok a disciplína (režim)

(1) Ustanovený poriadok a disciplína (režim) je spôsob organizácie života odsúdených v ústave upravený všeobecne záväznými právnymi predpismi a ústavným poriadkom, podľa ktorých sa riadia vzťahy v ústave a určujú sa organizačné zásady života odsúdených z hľadiska ich práv, obmedzení a realizácie nápravnovýchovnej činnosti.

(2) V ústavnom poriadku sa konkretizujú ustanovenia zákona a tejto vyhlášky, pokiaľ sa bezprostredne dotýkajú odsúdených, najmä spôsob uplatňovania ich práv a dodržiavania povinností.

(3) Ústavný poriadok schvaľuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

(4) Ústavný poriadok sa v ústavoch umiestni na miestach bežne prístupných odsúdeným.

TRETÍ ODDIEL
Kultúrno-osvetová práca a vzdelávanie odsúdených

Kultúrno-osvetová práca

§ 9

(1) Kultúrno-osvetová práca sa realizuje na základe záujmu a dobrovoľnosti odsúdených a zahrňuje:

a) právnu výchovu, najmä v oblasti ústavného, občianskeho, obchodného, rodinného, trestného, pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia,

b) zdravotnú výchovu zameranú na zdravý spôsob života,

c) osvetovú činnosť, najmä k problematike etickej, k manželskej a rodičovskej výchove, historickým témam, kultúrnym, ekologickým, ekonomickým a pod.,

d) využívanie ústavnej knižnice, odber tlače a pod.,

e) záujmovú a športovú činnosť odsúdených (záujmové krúžky),

f) filmové predstavenia, sledovanie rozhlasových a televíznych relácií alebo video programov,

g) vlastné kultúrne, vzdelávacie, zábavné podujatia a relácie odsúdených,

h) ďalšie akcie prispievajúce k zvyšovaniu kultúrnej úrovne a všeobecného vzdelania odsúdených.

(2) Obsah kultúrno-osvetovej práce s odsúdenými upravujú ponukové listy kultúrno-osvetových činností. V nich sú zahrnuté vybrané akcie, ktoré sú určené pre skupinu odsúdených, prípadne pre vybraných jednotlivcov. Tieto sa konajú v čase určenom časovým rozvrhom dňa pre kultúrno-osvetovú prácu alebo osobného voľna odsúdených.

(3) Náčelník ústavu môže povoliť, aby si odsúdení vydávali vlastný časopis.

(4) Odsúdeným sa umožňuje, aby v záujmových krúžkoch rozvíjali svoje tvorivé schopnosti, rozširovali svoje vedomosti, prípadne vyrábali drobné predmety. Podrobnosti upravuje osobitný predpis.[1])

(5) Odsúdeným sa umožňuje počúvanie rozhlasového a sledovanie televízneho vysielania. Okrem toho sa odsúdeným umožní najmenej raz za 2 týždne sledovať premietaný film alebo film z videokazety.

(6) Odsúdení môžu so súhlasom náčelníka a na vlastné náklady pozývať rôzne kultúrne, estrádne telesá, hudobné skupiny a osobnosti verejného života.

§ 10

(1) Právnu a zdravotnú výchovu, prednášky a besedy uskutočňujú pracovníci ústavu a externí spolupracovníci. Na uskutočňovaní týchto akcií sa podieľajú odborní pracovníci ústavu, sudcovia, prokurátori, pracovníci iných orgánov a organizácií a orgánov štátnej zdravotníckej správy. Ak je to vhodné, môže byť uskutočnením prednášky alebo besedy poverený aj odsúdený s potrebnou odbornou spôsobilosťou.

(2) Na besedy môžu byť pozvaní tiež umelci, významní športovci alebo vedeckí pracovníci a duchovní. Obdobne možno pozvať osoby, ktoré už boli vo výkone trestu a po prepustení vedú riadny život občana.

§ 11
Vzdelávanie odsúdených

(1) Odsúdenému, ktorý prejaví záujem o ďalšie vzdelávanie, sa umožní absolvovanie prijímacieho alebo iného konania podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, pokiaľ to nie je v rozpore s účelom výkonu trestu.

(2) Z odsúdených, ktorí splnili podmienky pre prijatie do niektorých z foriem vzdelávania uvedených v § 31 zákona, sa vytvárajú skupiny s upraveným režimom podporujúcim vzdelávací proces.

(3) Takýmto odsúdeným ústav zabezpečí vybavenie primerané ich študijným potrebám.

(4) Podľa konkrétnych podmienok jednotlivých ústavov sa študijné podmienky upravia v ústavných poriadkoch.

(5) Z dokladov o vzdelaní odsúdených nesmie vyplývať, že boli získané vo výkone trestu.

ŠTVRTÝ ODDIEL
Zamestnávanie odsúdených a pracovná výchova

§ 12

(1) Odsúdení vo výkone trestu pracujú, ak sú do práce zaradení rozhodnutím príslušnej komisie. Povinnosť pracovať sa nevzťahuje na plne invalidné osoby a osoby spĺňajúce podmienky pre priznanie starobného dôchodku.

(2) V prípade svojvoľného alebo neodôvodneného odmietnutia práce sa odsúdenému účtuje náhrada trov výkonu trestu za každý deň podľa § 65 ods. 1 zákona a odsúdený je povinný zdržiavať sa počas pracovného času v osobitne na to určených priestoroch, ktoré sú uzamknuté, a neumožňuje sa im žiadna záujmová činnosť. Ak sa vyskytnú viacerí takíto odsúdení, môžu byť v týchto priestoroch uzamknutí spoločne. Táto skutočnosť nezakladá dôvod pre disciplinárne konanie.

(3) Odseky 1 a 2 sa nevzťahujú na pomocnú pracovnú činnosť odsúdených v ústave, ktorú vykonávajú podľa pokynov príslušníkov Zboru.

§ 13

Odsúdení sú povinní dodržiavať pracovnú disciplínu, najmä:

a) svedomite a riadne pracovať podľa svojich síl, vedomostí a schopností, plniť príkazy a pokyny príslušníkov Zboru a zodpovedných pracovníkov, ktorí riadia a organizujú pracovnú činnosť,

b) využívať pracovný čas a výrobné prostriedky na vykonanie zverenej práce, pracovné úlohy plniť včas, kvalitne a hospodárne,

c) dodržiavať predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci,

d) šetrne zaobchádzať so zverenými prostriedkami.

§ 14

(1) Náčelník ústavu je oprávnený rozvrhnúť pracovný čas odsúdených a prípadne im nariadiť aj prácu v dňoch pracovného pokoja alebo prácu nadčas, a to v rovnakom rozsahu ako vedúci organizácie u ostatných pracovníkov. Je tiež oprávnený upraviť pracovný čas odsúdených tak, aby bol zhodný s pracovným časom pracovníkov organizácie, v ktorej sú odsúdení zaradení do práce.

(2) Pri nariadení práce nadčas musí náčelník ústavu brať do úvahy dĺžku trestu, ktorú má odsúdený v kalendárnom roku vykonať. Prácu nadčas nemožno nariadiť odsúdeným, ktorí sú zaradení na rizikových pracoviskách, a mladistvým odsúdeným (§ 166 Zákonníka práce).

§ 15

(1) Pred zaradením do práce musí byť odsúdený riadne a preukázateľne oboznámený so svojimi povinnosťami a právami a s predpismi o bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktoré musí pri svojej práci dodržiavať.

(2) Ak to povaha práce vyžaduje, musia byť odsúdení zaškolení na výkon prác, ktoré im boli prikázané, pričom dĺžka a rozsah zaškolenia sú rovnaké ako u ostatných pracovníkov.

§ 16

(1) Odsúdení zaradení do práce sa spravidla rozdeľujú do stálych pracovných skupín, a to brigád. Vedúcim brigády je brigadír. Do týchto funkcií sú náčelníkom alebo ním povereným pracovníkom ústavu menovaní odsúdení, u ktorých sú predpoklady, že budú svoju funkciu riadne

vykonávať. Na pracoviskách sa brigadírom vytvárajú podmienky, aby mohli spoluzodpovedať za poriadok a disciplínu pri práci.

(2) Zaraďovanie a preraďovanie odsúdených do brigád sa uskutočňuje najmä v súlade so záujmom na ich náprave. O preradení odsúdeného do inej brigády rozhoduje komisia.

§ 17

(1) Pre odsúdených s požadovanými schopnosťami a predpokladmi sa organizuje odborné školenie zamerané na to, aby:

a) odsúdení dosahovali v pridelenej práci vysokú produktivitu a kvalitu, zvyšovali si svoju odbornosť a získavali vyššiu kvalifikačnú triedu,

b) odsúdení bez pracovnej kvalifikácie mohli pomocou odborného školenia získať výučný alebo záučný list a mohli sa úspešne zapojiť do práce po prepustení z výkonu trestu.

(2) Školenie odsúdených podľa odseku 1 sa organizuje v spolupráci s pracovníkmi zmluvných organizácií, ako aj príslušníkmi Zboru, ktorí majú potrebnú pracovnú kvalifikáciu.

(3) Odsúdeným s odbornou kvalifikáciou, ktorú nie je možné vo výkone trestu využiť, sa umožní, aby si po teoretickej stránke individuálne zvyšovali svoju kvalifikáciu.

(4) Školiť odsúdených v zaobchádzaní s výbušninami, jedmi alebo psychotropnými látkami je zakázané.

PIATY ODDIEL

Účasť cirkevných organizácií, združení občanov, súdov, prokuratúry a ďalších orgánov a organizácií na nápravnovýchovnej činnosti odsúdených

Účasť cirkevných organizácií

§ 18

Na nápravnovýchovnej činnosti odsúdených sa zúčastňujú cirkevné organizácie pôsobiace v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, a to najmä týmito formami:

a) vykonávaním bohoslužieb pre záujemcov z radov odsúdených,

b) individuálnymi rozhovormi, pastoračnými návštevami u odsúdených a umožnením spovede,

c) vedením študijných skupín k výkladu Biblie (biblických hodín),

d) zabezpečovaním náboženskej literatúry,

e) vykonávaním prednášok a besied, najmä s etickou tematikou, prípadne koncertov kresťanských hudobných skupín a jednotlivcov,

f) účasťou pri príprave odsúdeného na prepustenie na slobodu a na sociálnej práci s odsúdenými,

g) ďalšími vhodnými formami prispievajúcimi k resocializácii odsúdených, na ktorých sa dohodnú s náčelníkom ústavu.

§ 19

(1) Poverenie jednotlivých osôb duchovnou starostlivosťou v ústavoch dohodne vedenie príslušnej cirkvi s náčelníkom ústavu. Ústavy vytvárajú pre duchovnú starostlivosť o odsúdených zodpovedajúce podmienky.

(2) Duchovná starostlivosť v ústavoch je uskutočňovaná zásadne v mimopracovnom čase odsúdených, a to spravidla v čase vymedzenom časovým rozvrhom dňa. V účasti sa odsúdenému nesmie priamo či nepriamo žiadnym spôsobom brániť. Tým nie sú dotknuté ustanovenia o povinnostiach odsúdených a ustanovenia o výkone disciplinárnych trestov.

§ 20

(1) Ústav zabezpečí po dohode s duchovnými vhodné priestory pre bohoslužby, vhodné miestnosti pre osobné rozhovory duchovného s odsúdenými. Ústav je povinný zabezpečiť vhodné podmienky pre dôvernosť rozhovorov duchovného s odsúdenými a spovede.

(2) Duchovný je oprávnený navštevovať odsúdených umiestnených na lôžkovom zdravotníckom zariadení. V prípadoch ustanovených všeobecne záväznými predpismi môže lekár takúto návštevu zakázať.

(3) Duchovný je povinný rešpektovať právne predpisy upravujúce výkon trestu, ústavný poriadok a časový rozvrh dňa.

(4) Odsúdení sú vhodným spôsobom informovaní o možnosti návštevy bohoslužieb, pastoračných návštev duchovných, možnosti individuálnych rozhovorov s duchovnými a spovede.

(5) Ak odsúdený požiada o umožnenie rozhovoru s duchovným alebo o umožnenie spovede, informuje ústav o tejto žiadosti neodkladne zástupcu príslušnej cirkvi.

§ 21

(1) Orgány a pracovníci ústavu nie sú oprávnení uskutočňovať akúkoľvek kontrolu činnosti duchovných, ktorá je uvedená v § 18, s výnimkou ustanovenia pod písmenom g).

(2) Duchovný, ktorý má pastoračný vzťah k odsúdenému, je oprávnený požiadať ústav o podanie informácie o správaní a zdravotnom stave odsúdeného. Požiadavke ústav vyhovie len v prípade, že odsúdený s podaním takejto informácie súhlasí. Na požiadanie zašle ústav cirkevnej organizácii, ktorá má pastoračný vzťah k odsúdenému, oznámenie o nadchádzajúcom prepustení osoby z výkonu trestu.

(3) V ústavnom poriadku je potrebné presne vymedziť čas, v ktorom sa oprávnenému zástupcovi cirkevnej organizácie umožní vykonávať pravidelné bohoslužby, pastoračné návštevy a účasť odsúdených na nich.

§ 22
Účasť záujmových združení občanov

(1) Záujmové združenia občanov, ktoré pôsobia v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, ktoré majú vzťah k odsúdenému, môžu po predchádzajúcej dohode s náčelníkom ústavu poveriť svojich zástupcov návštevami odsúdeného. Návštevy sa uskutočňujú v mimopracovnom čase v termíne ustanovenom náčelníkom ústavu.

(2) Záujmové združenia občanov sa môžu v spolupráci s ústavom podieľať na riešení sociálnych problémov odsúdených a vytváraní priaznivých podmienok pre ich život po prepustení z výkonu trestu.

(3) Na spoluprácu záujmového združenia občanov s ústavom pri uskutočňovaní nápravnovýchovnej činnosti sa primerane použijú ustanovenia o účasti cirkevných organizácií na výkone trestu.

§ 23
Účasť súdov a prokuratúry

Okrem plnenia úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov sa súdy a prokuratúra podieľajú na nápravnovýchovnej činnosti najmä:

a) účasťou na prednáškach a besedách v rámci právnej výchovy odsúdených,

b) spoluprácou, prípadne metodickou pomocou pri realizácii sociálnoprávneho poradenstva pre odsúdených,

c) podielom na príprave odsúdených pre život na slobode (predprepúšťacie besedy – informácie o právach a povinnostiach po prepustení z výkonu trestu) a na pomoci pri riešení individuálnych právnych problémov odsúdených, ktorých vyriešenie by mohlo prispieť k úspešnému vstupu do občianskeho života na slobode,

d) ďalšími vhodnými formami prispievajúcimi k resocializácii odsúdených po dohode s náčelníkom ústavu.

§ 24
Účasť orgánov štátnej správy, samosprávy obcí a ďalších organizácií

Orgány štátnej správy, orgány samosprávy obcí (obecné zastupiteľstvá), prípadne iné organizácie, ako aj združenia občanov sa okrem úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov môžu podieľať na nápravnovýchovnej činnosti akýmikoľvek formami prispievajúcimi k resocializácii odsúdených, a to po dohode s vedením ústavu alebo Správou Zboru.

ŠIESTY ODDIEL
Prijímanie, umiestňovanie a premiestňovanie odsúdených

§ 25

Odsúdení nastupujú na výkon trestu v určených ústavoch pre výkon väzby. Prijímanie odsúdených, ktorí sa sami dostavili na výkon trestu odňatia slobody, sa vykonáva v pracovných dňoch v čase od 08.00 do 15.00 hodiny.

§ 26

(1) Odsúdený môže byť prijatý na výkon trestu len vtedy, ak je bezpečne preukázaná jeho totožnosť a je tu príslušné rozhodnutie súdu a nariadenie výkonu trestu odňatia slobody.

(2) Pri prijímaní odsúdeného na výkon trestu uskutoční príslušník Zboru u neho dôkladnú osobnú prehliadku. Prehliadku vykonáva osoba toho istého pohlavia.

(3) O odsúdenom sa založí osobný spis, ktorého obsah upravuje osobitný predpis.[2])

(4) Odsúdený si smie ponechať pri sebe rodinné fotografie, listy, celú dokumentáciu ohľadne trestného konania, ktoré bolo voči nemu vedené, vlastné knihy a časopisy v primeranom množstve, ktoré zodpovedá možnostiam ich uloženia. Odsúdený môže mať pri sebe vlastný batériový rádioprijímač a hodinky. O ponechaní iných vecí rozhoduje náčelník ústavu alebo ním poverený pracovník. Ostatné veci sa prevezmú do úschovy. Podrobnosti o úschove vecí upravuje osobitný predpis.[3])

§ 27

Po dôkladnej osobnej prehliadke sa u odsúdeného zabezpečí vykonanie osobnej hygieny, hygienické a protiepidemiologické opatrenia. V prípade podozrenia na prenosné ochorenie zabezpečí lekár izoláciu do vykonania vstupnej lekárskej prehliadky. Odsúdení muži sa oholia a ostrihajú. Vlasy na zadnej časti temena hlavy nesmú byť nižšie než golier košele, bočné partie vlasov môžu byť do polovice ušných boltcov. Odsúdení si môžu ponechať fúzy do úrovne kútikov úst. Ustanovenie o strihaní a holení sa nevzťahuje na odsúdených, ktorým do ukončenia trestu zostáva doba neprevyšujúca 2 mesiace.

§ 28

Pri nástupe odsúdeného na výkon trestu sa vyplní anamnestický dotazník.

§ 29

O nastúpení odsúdeného na výkon trestu odošle ústav hlásenie súdu, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni, orgánu polície príslušnému podľa bydliska odsúdeného, Správe Zboru, u vojakov (aj v zálohe) a u mužov starších ako 17 rokov tiež príslušnej miestnej vojenskej správe, a ak ide o dôchodcu, tiež príslušnému orgánu sociálneho zabezpečenia.

§ 30

Podľa ustanovení o prijímaní odsúdených na výkon trestu sa postupuje aj u odsúdených, ktorí nastupujú výkon trestu priamo po predchádzajúcej väzbe.

§ 31
Zásady vnútornej diferenciácie

Základnou zásadou vnútornej diferenciácie je rozdeľovanie odsúdených do ústavov podľa § 8 zákona a výsledkov psychologického vyšetrenia.

Umiestňovanie odsúdených do ústavov

§ 32

Pri umiestňovaní odsúdeného do konkrétneho ústavu sa prihliada na možnosť užšieho kontaktu s osobami, organizáciami a ďalšími subjektmi, ktoré môžu pozitívne spolupôsobiť na jeho resocializácii.

§ 33

Pred umiestnením odsúdeného na výkon trestu do príslušného ústavu alebo oddelenia sa u každého odsúdeného vykoná psychologické vyšetrenie jeho osobnosti v stredisku psychodiagnostickej a konzultačnej činnosti, na základe ktorého Správa Zboru rozhodne o umiestnení odsúdeného do ústavov príslušnej nápravnovýchovnej skupiny v rámci vnútornej diferenciácie odsúdených. Psychologické vyšetrenie osobnosti odsúdeného je zamerané na zistenie konkrétnych potrieb jeho resocializácie, aby sa na základe jeho individuálnych osobitostí vymedzili najdôležitejšie vlastnosti a znaky jeho osobnosti z hľadiska možností jeho ovplyvnenia nápravnovýchovnou činnosťou a aby sa pre neho určil program nápravnovýchovného zaobchádzania.

§ 34

(1) Pred umiestnením odsúdeného, ktorý nastupuje na výkon trestu priamo po predchádzajúcej väzbe, upovedomí ústav príslušníkov jeho rodiny o možnosti návštevy. Zároveň sa im oznámi, ktoré veci osobnej potreby môžu odsúdenému priniesť.

(2) Rozhodnutie o umiestnení odsúdeného do príslušného ústavu sa vykoná čo najskôr po uskutočnení psychologického vyšetrenia osobnosti odsúdeného.

§ 35
Rozdeľovanie odsúdených v ústave

(1) Odsúdení po umiestnení do určeného ústavu sa ubytujú oddelene od ostatných odsúdených. Odsúdeným sa umožní, aby sa vykúpali, ostrihali a oholili, navštívili ústavného lekára, nadviazali písomný kontakt so svojimi blízkymi a oboznámili sa so svojimi právami a povinnosťami, s účelom výkonu trestu, s ostatnými náležitosťami, ktoré súvisia s jeho pobytom v ústave. Ďalej sa im umožní, aby sa oboznámili s prostredím, kde budú trest vykonávať, s charakterom prác, ktoré sa v ústave alebo na pracoviskách vykonávajú, aby sa oboznámili s personálom ústavu, nadviazali kontakt so sociálnym pracovníkom, odbornými pracovníkmi ústavu, náčelníkom ústavu a pod. Počas plnenia týchto opatrení, ktoré zabezpečí náčelník ústavu prostredníctvom povereného pedagóga, odsúdení nepracujú.

(2) Rozdeľovanie odsúdených v príslušnom ústave uskutoční prijímacia komisia, ktorej predsedom je vedúci penologického oddelenia. Jej členmi sú pedagóg, psychológ, lekár, sociálny pracovník, pracovník vnútorného, finančného a tylového oddelenia, prípadne ďalší pracovníci určení náčelníkom ústavu. Komisia overí totožnosť odsúdeného, preskúma údaje v jeho osobnom spise, vybavenie odsúdeného vecami osobnej potreby, najmä hygienickými a zisťuje jeho eventuálne žiadosti.

(3) Po splnení požiadaviek uvedených v odseku 1 sa odsúdení spravidla do troch dní predvolajú pred prijímaciu komisiu a dohodne sa s nimi plnenie jednotlivých cieľov ich resocializačného programu. Komisia ich zaradí do práce a príslušnej skupiny. Odsúdených si prevezme ich príslušný pedagóg a uvedie ich do kolektívu.

(4) Náčelník ústavu zabezpečí, aby o opatreniach a požiadavkách uvedených v § 35 bol vykonaný záznam v reedukačných listoch odsúdených.

Premiestňovanie odsúdených

§ 36

Odsúdený sa premiestni na prechodný čas do iného ústavu:

a) na písomné dožiadanie vyšetrovateľa, ktorý koná v trestnej veci,

b) na príkaz prokurátora alebo predsedu senátu, ktorý koná v trestnej veci,

c) ak nie je možné v ústave, kde odsúdený vykonáva trest odňatia slobody, zabezpečiť uplatnenie primeraných obmedzení v zmysle § 10 ods. 2 zákona,

d) na návrh lekára za účelom poskytnutia zdravotníckej starostlivosti,

e) na návrh náčelníka ústavu za účelom preškolenia odsúdeného v odbornom kurze alebo z iných dôvodov hodných osobitného zreteľa,

f) za účelom účasti na občianskoprávnom konaní pred súdom alebo na štátnom notárstve.

§ 37

Odsúdený sa premiestni do iného ústavu, ak:

a) súd rozhodol, že odsúdený je preradený do inej nápravnovýchovnej skupiny,

b) Správa Zboru nariadila premiestnenie odsúdeného do iného ústavu tej istej nápravnovýchovnej skupiny na návrh náčelníka ústavu v rámci vnútornej diferenciácie za účelom prehĺbenia plnenia účelu výkonu trestu alebo do ústavu pre odsúdených vyžadujúcich osobitnú starostlivosť,

c) Správa Zboru nariadila premiestnenie odsúdeného do iného ústavu tej istej nápravnovýchovnej skupiny z dôvodov hodných osobitného zreteľa v záujme zabezpečenia plnenia účelu výkonu trestu,

d) Správa Zboru nariadila premiestnenie odsúdeného do iného ústavu tej istej nápravnovýchovnej skupiny na základe kladného rozhodnutia o žiadosti odsúdeného alebo jeho blízkych osôb.[4]) V takomto prípade môže byť odsúdený premiestnený do ústavu s rovnakým typom režimu, alebo do ústavu (oddelenia) so zmierneným režimom,

e) ak to nariadi prokurátor poverený dozorom nad zachovaním zákonnosti v miestach, kde sa vykonáva trest.

§ 38

(1) Žiadosť o premiestnenie do iného ústavu podáva odsúdený písomne náčelníkovi ústavu, v ktorom vykonáva trest.

(2) Náčelník ústavu je povinný pripojiť k žiadosti svoje písomné vyjadrenie, v ktorom uvedie stanovisko k dôvodom, ktoré odsúdený vo svojej žiadosti o premiestnenie uvádza, zaradenie do nápravnovýchovnej skupiny, pracovnú spôsobilosť, zdravotnú klasifikáciu pre spôsobilosť na prácu, kvalifikáciu, hodnotenie pedagóga o jeho doterajšom správaní a návrh, ako by sa malo o žiadosti rozhodnúť. Žiadosť spolu s vyjadrením je povinný do 5 dní postúpiť k rozhodnutiu Správe Zboru. Ustanovenie o práve podávať sťažnosti nie je týmto dotknuté.

§ 39

O premiestnení odsúdeného na dobu dlhšiu ako 14 dní sa neodkladne informujú jeho blízke osoby, ako aj Správa Zboru.

DRUHÁ HLAVA

PRVÝ ODDIEL
Práva a povinnosti odsúdených

§ 40
Stravovanie, ubytovanie a vystrojovanie

(1) Odsúdeným sa pripravuje a vydáva strava podľa noriem stravných dávok, ktoré určujú kvalitu, množstvo a peňažnú hodnotu potravín na osobu a deň tak, aby tieto dávky zodpovedali odporúčaným hodnotám výživy potrebným na udržanie zdravia a sily s prihliadnutím na obťažnosť vykonávanej práce a zdravotný stav odsúdeného. Medzi vydávaním hlavných jedál môže byť časový odstup najviac 7 hodín. Podrobnosti upravuje osobitný predpis.[5])

(2) Odsúdeným sa poskytujú odevy a iné súčiastky výstroja podľa určených vzorov a noriem a podľa klimatických podmienok; pridelené odevy sú povinní nosiť podľa pokynov a riadne sa o ne starať. Vlastný športový odev a športovú obuv môžu odsúdení používať len pri športovej činnosti. Odsúdení môžu používať tiež vlastnú spodnú bielizeň a ponožky. Podmienky a spôsob udržiavania vlastných výstrojných súčastí upravuje osobitný predpis.[6])

(3) O spôsobe úpravy izieb, lôžok a priestorov na uloženie osobných vecí odsúdených rozhoduje náčelník ústavu. Odsúdeným možno povoliť primeranú individuálnu estetickú úpravu ubytovacích priestorov.

(4) Na uloženie osobných vecí sa každému odsúdenému poskytne skrinka, ktorú si môže uzamknúť. Odsúdený je povinný kedykoľvek umožniť príslušníkovi Zboru nahliadnutie do svojich osobných vecí.

(5) Miestnosti, v ktorých sú odsúdení ubytovaní, musia byť prirodzene vetrateľné oknami, ktoré umožňujú osvetlenie denným svetlom tak, aby to zodpovedalo všeobecne platným predpisom. Umelé osvetlenie musí spĺňať príslušné hygienické normy.

(6) Podrobnosti a podmienky stravovania, ubytovania a vystrojovania odsúdených určí náčelník Správy Zboru.

§ 41
Vychádzky, osobná hygiena, osobné voľno

(1) Účelom vychádzok je zabezpečiť odsúdeným denne pobyt na čerstvom vzduchu a aktívny oddych po práci. Pre vychádzky odsúdených sa ustanoví čas ich konania v časovom rozvrhu dňa. Počas vychádzok odsúdení môžu vykonávať športovú činnosť. Odsúdení sa zúčastňujú vychádzok podľa záujmu.

(2) Ústav je povinný vytvoriť podmienky pre udržiavanie osobnej hygieny odsúdeným tak, aby im bolo zabezpečené denne umývanie, pravidelné holenie sa a dodržiavanie bežných hygienických úkonov. Sprchovanie sa odsúdených umožní najmenej raz za 7 dní. Ak to vyžaduje pracovné zaradenie odsúdených alebo iné okolnosti, umožní sa im sprchovanie podľa potreby. Odsúdení sú podľa potreby bezplatne strihaní.

(3) Počas osobného voľna, pre ktoré sa vymedzuje denne doba v časovom rozvrhu dňa, môže odsúdený vykonávať činnosti, ktoré nie sú v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo ústavným poriadkom.

Návštevy

§ 42

(1) Odsúdený môže prijímať návštevy blízkych osôb v rozsahu a za podmienok určených v ustanoveniach tejto vyhlášky, ktoré upravujú spôsob výkonu trestu v jednotlivých nápravnovýchovných skupinách, v termínoch ustanovených náčelníkom ústavu. Z naliehavých rodinných alebo osobných dôvodov môže náčelník ústavu povoliť návštevu častejšie aj mimo ustanoveného rozsahu a termínu. Ak je odsúdenému povolené prijať návštevu inej osoby (§ 12 ods. 2 zákona), nemôže to byť na úkor jeho práva prijať návštevu blízkych osôb.

(2) Odsúdeného môžu zásadne súčasne navštíviť dve dospelé osoby a tri deti. Výnimku môže povoliť náčelník ústavu alebo ním poverená osoba.

(3) Ak chcú odsúdeného navštíviť poverení zástupcovia cirkevných organizácií alebo záujmových združení občanov, náčelník ústavu takúto návštevu povolí. Takáto návšteva sa nezapočítava medzi bežné návštevy.

(4) Náčelníci ústavov môžu po vzájomnej dohode povoliť návštevu medzi odsúdenými, ktorí sú si navzájom blízki.

(5) Náčelník ústavu môže povoliť návštevu manžela, druha bez dozoru príslušníka Zboru, ktorá sa vykoná oddelene od ostatných návštev v určenom priestore.

§ 43

(1) Návšteva sa uskutočňuje v určených dňoch, spravidla v dňoch pracovného voľna alebo pracovného pokoja a v dennom čase za podmienok určených v ústavnom poriadku.

(2) Za priebeh návštev zodpovedá určený pracovník ústavu. Pred návštevou poučí odsúdených a návštevníkov o ustanovených pravidlách správania sa pri návšteve a odpovedá na ich prípadné otázky. Má právo rozhodovať o výnimkách z ustanovenia § 42 ods. 2, ako aj o predčasnom ukončení návštevy v prípade porušenia ustanovených pravidiel správania sa pri návšteve.

(3) Pri návštevách sú odsúdení povinní správať sa slušne a ohľaduplne k ostatným osobám prítomným na návštevách. Nie je im dovolené akýmkoľvek spôsobom odovzdať alebo prijímať peniaze, listy alebo iné veci okrem drobných darčekov príbuzným a balíkov od príbuzných.

(4) Pri návštevách, na požiadanie blízkych osôb odsúdeného, pracovník ústavu im poskytne ústnu informáciu o jeho osobe.

(5) Návštevu odsúdených umiestnených v lôžkových častiach zdravotníckych zariadení môže lekár v prípadoch ustanovených všeobecne záväznými právnymi predpismi zakázať.

§ 44

Pre návštevníkov je zriadená čakáreň, ktorá musí byť vhodne vybavená. Zriaďuje sa pri nej aj kútik pre matky s deťmi. V čakárni sú k dispozícii zákon, táto vyhláška, ústavný poriadok a základné informácie, najmä o finančných a materiálnych záležitostiach odsúdených a o zdravotníckej starostlivosti.

§ 45

Prijatie, ako aj odmietnutie návštevy odsúdeným alebo osobou, ktorá ho mala navštíviť, sa eviduje.

§ 46
Korešpondencia odsúdených

(1) Do listov došlých odsúdeným a nimi odosielaných môže nahliadnuť bez ich súhlasu len náčelník ústavu a ním určení pedagogickí pracovníci. Toto poverenie sa zverejní v ústavnom poriadku.

(2) Pre listy napísané odsúdenými sa zriaďujú na prístupných miestach uzamykateľné schránky, do ktorých odsúdení môžu hodiť listy, ak ich neodovzdajú vychovávateľovi. Schránky vyberajú pedagógovia denne, a to v pracovných dňoch. Listy v ústave sa podávajú v nezalepených obálkach a musia sa bezodkladne odoslať.

(3) V evidenčnej karte korešpondencie sa eviduje len korešpondencia odosielaná a prijímaná odsúdenými doporučene.

(4) Listy došlé odsúdeným sa im po prípadnom nahliadnutí musia bezodkladne odovzdať.

(5) Na množstvo korešpondencie, ktoré môže mať odsúdený pri sebe, sa primerane použije ustanovenie § 26 ods. 4. Odsúdený má právo požiadať o uloženie korešpondencie do svojich osobných vecí.

(6) Ustanovenia tohto paragrafu sa nevzťahujú na korešpondenciu uvedenú v § 56 o korešpondencii doručenej odsúdenému od orgánov uvedených v § 12 ods. 1 zákona.

Prijímanie balíkov a peňazí

§ 47

(1) Odsúdený má právo na prijatie balíka do hmotnosti 5 kg za podmienok ustanovených v tejto vyhláške. Balík možno odovzdať osobne pri návšteve alebo zaslať poštou.

(2) Balík nesmie obsahovať cennosti, alkoholické nápoje (vrátane piva), drogy a omamné látky, potraviny podliehajúce rýchlej skaze, vrátane domácky vyrobených potravinových konzerv,

tlačoviny alebo materiály propagujúce národnú, etnickú, rasovú alebo náboženskú neznášanlivosť, fašizmus a podobné hnutia, ako aj násilie a krutosť.

(3) Balíky s potravinami a inými vecami osobnej potreby odovzdané pri návšteve sa odsúdeným vydávajú spravidla ihneď, a to v prítomnosti návštevníka, pričom obsah balíka prezerá a kontroluje poverený pracovník Zboru. Neprevezmú sa veci nepovolené, ako aj také, ktoré by mohli ohroziť zdravie odsúdeného. Pokiaľ balík obsahuje lieky a liečivá, rozhodne o ich používaní a vydaní odsúdenému ústavný lekár.

§ 48

(1) Balík prijatý poštou sa zapíše do knihy balíkov, v ktorej odsúdený potvrdí jeho prijatie vrátane neporušenosti obalu. V knihe sa uvedie hmotnosť balíka a eventuálne tiež nevydané veci. Nevydané veci sa odošlú späť na náklady odsúdeného alebo odosielateľa. Tieto skutočnosti odsúdený potvrdí svojím podpisom v knihe balíkov.

(2) Do prípustnej hmotnosti balíka sa nezapočítavajú hygienické potreby, odev, vlastné knihy a časopisy odsúdených a ovocie a zelenina do hmotnosti 5 kg, pokiaľ sa balík odovzdáva pri návšteve.

§ 49

Ak boli odsúdenému doručené peniaze, prevedú sa s jeho súhlasom na jeho konto, inak sa peniaze vrátia odosielateľovi alebo sa zašlú tomu, koho určí odsúdený.

Nákup vecí osobnej potreby

§ 50

V ústave sa pre odsúdených zriaďujú predajne s potravinárskym, drogistickým a priemyselným tovarom. Sortiment tovaru určuje náčelník ústavu v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a ústavným poriadkom. V predajniach si odsúdení kupujú tovar za vreckové, ktoré sa im vypláca v hotovosti.

§ 51

Predaj alkoholických nápojov je zakázaný.

§ 52

Odsúdeným sa na ich objednávku a náklady zabezpečuje odber dennej tlače a časopisov. Dennú tlač a časopisy môžu odsúdeným predplatiť alebo zasielať tiež príbuzní alebo iné osoby.

§ 53
Knižnice pre odsúdených

(1) Knižnice pre odsúdených sú pravidelne dopĺňané beletriou a primeranou odbornou literatúrou. Do knižničného fondu sa podľa podmienok ústavu začlení aj literatúra vydávaná v jazykoch národnostných menšín.

(2) Všetky knižnice sú v primeranom počte vybavené Ústavou, Trestným zákonom, Trestným poriadkom, zákonom o výkone trestu odňatia slobody, Poriadkom výkonu trestu odňatia slobody, Zákonom o rodine, Občianskym zákonníkom, Občianskym súdnym poriadkom, právnymi predpismi o petičnom práve, združovacom práve, všeobecne záväznými právnymi predpismi v

oblasti sociálneho zabezpečenia a nemocenského poistenia, právnickou literatúrou s nimi súvisiacou, literatúrou o medzinárodných dokumentoch o ľudských právach a Zbierkou zákonov.

(3) Do knižníc sa zakupuje populárnovedecká literatúra o histórii ČSFR a o dejinách sveta, literatúra bežnej zdravotníckej, psychologickej a pedagogickej osvety a ostatných oblastí spoločenských a prírodných vied, ako aj bežne dostupné učebnice pre základný a stredný stupeň vzdelania.

(4) Knižnice sú vybavené náboženskou literatúrou, najmä Bibliou, modlitebnými knižkami, literatúrou o dejinách náboženstva v súlade s vierovyznaním odsúdených a ich požiadavkami na uspokojovanie ich duchovných potrieb.

§ 54
Nazeranie do osobných vecí a informovanie o iných záležitostiach

(1) Odsúdený má právo nazrieť do písomností založených medzi jeho osobnými vecami, v osobnom spise, dostať informácie o stave jeho finančných a iných záležitostí, o ktorých má ústav informácie.

(2) Odsúdený sa neodkladne vyrozumie o úmrtí alebo ťažkej chorobe blízkej osoby. V takých prípadoch, ak to okolnosti umožňujú, odsúdenému sa povolí návšteva s dozorom, ak nie je možné prerušiť výkon trestu.

(3) Pokiaľ by sa návšteva alebo účasť na pohrebe uskutočnila s dozorom, vykoná sa na náklady odsúdeného, ktorých výšku určí Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky vyhláškou.

§ 55
Zdravotnícka starostlivosť

(1) V ústave sa vytvoria podmienky, aby každý odsúdený, ktorý požiada o lekárske vyšetrenie, bol bezodkladne lekárom vyšetrený.

(2) Kvantita, kvalita a hygienická nezávadnosť stravy a hygienické pomery v ústave sa pravidelne kontrolujú podľa príslušných hygienických noriem.

(3) O vážnom ochorení alebo zranení odsúdeného musí ústav bezodkladne informovať blízke osoby odsúdeného.

(4) Lekár je povinný podať náčelníkovi ústavu správu, ak zistí, že zdravie odsúdeného bolo alebo bude postihnuté trvajúcim výkonom trestu alebo niektorou z jeho podmienok.

(5) Lieky sa vydávajú odsúdeným v ústavnej ambulancii.

§ 56
Ochrana práv odsúdených

(1) V každom ústave sa na miestach bežne dostupných odsúdeným zriaďujú uzamykateľné schránky, do ktorých odsúdení vhadzujú svoje žiadosti a sťažnosti a návrhy adresované štátnym orgánom a korešpondenciu s advokátom (§ 12 ods. 1 zákona). Schránky vyberá (v pracovných dňoch) denne určený pracovník ústavu, ktorý neprichádza do priameho kontaktu s odsúdenými pri výkone služby. Konštrukcia schránok musí byť taká, aby bolo znemožnené zvonku manipulovať s ich obsahom a aby ich bolo možné pečatiť.

(2) Určený pracovník po vybratí obsahu schránok zabezpečí do 24 hodín odoslanie všetkých sťažností a žiadostí adresátom.

(3) Odsúdení podávajú svoje sťažnosti a žiadosti a návrhy v zalepených obálkach tak, aby mohli byť bez meškania odoslané adresátovi. Ak odsúdený neodosiela svoju žiadosť alebo sťažnosť doporučene, môže na zadnej strane obálky uviesť svoje meno a adresu za účelom evidencie žiadosti alebo sťažnosti v príslušnom protokole.

(4) O rozhovor s osobami uvedenými v § 15 ods. 2 zákona môže odsúdený požiadať písomne alebo ústne. Takáto žiadosť musí byť odoslaná alebo tlmočená príslušnej osobe najneskôr v nasledujúci pracovný deň. Odsúdení musia byť informovaní o prítomnosti prokurátora, sudcu alebo orgánu vykonávajúceho kontrolu ústavu a musí im byť umožnené hovoriť s nimi bez prítomnosti tretej osoby.

(5) V ústave sa zriadi osobitná miestnosť primerane vybavená na rozhovory odsúdených s ich advokátmi. Ak advokát neoznámi návštevu odsúdeného vopred, uskutoční sa návšteva v mimopracovnom čase odsúdeného.

(6) Advokát sa musí vždy preukázať, že odsúdeného obhajuje alebo zastupuje. Advokátsky koncipient sa preukáže poverením od advokáta.

(7) Ak odsúdený požiada o rozhovor náčelníka ústavu, musí sa mu takýto rozhovor umožniť.

§ 57
Účasť na organizácii vlastného života odsúdených

(1) Každý odsúdený má právo zúčastňovať sa riešenia otázok, ktoré súvisia so spôsobom a organizáciou života odsúdených v ústave, a to prostredníctvom účasti na spoločných stretnutiach odsúdených s pedagógom.

(2) Každý odsúdený má právo voliť členov samosprávy odsúdených alebo byť volený za jej člena.

(3) Samospráva odsúdených je povinná informovať o svojej činnosti odsúdených. Úlohy samosprávy prijíma a ukladá na spoločných stretnutiach s pedagógom, oddielová samospráva na zhromaždení oddielu najmenej raz za mesiac a celoústavná samospráva na zhromaždení všetkých odsúdených (alebo ich zástupcov) najmenej raz za štvrťrok.

(4) Členstvo v samospráve končí uplynutím funkčného obdobia, odvolaním člena samosprávy odsúdenými alebo jeho odchodom z ústavu.

(5) Na regulárnosť tajných volieb členov samosprávy dohliada volebná komisia, ktorej členom je vždy aj príslušný pedagóg.

Základné povinnosti odsúdených

§ 58

(1) Odsúdení sú povinní v styku s inými osobami dodržiavať zásady slušného správania zaužívané v bežnom spoločenskom styku, najmä:

a) v styku s príslušníkom Zboru alebo pracovníkom štátneho orgánu odsúdení zdravia spôsobom zaužívaným v bežnom spoločenskom kontakte,

b) odsúdení oslovujú všetky osoby slovami „pán“ alebo „pani“ s pripojením funkcie alebo mena a vykajú im,

c) pri organizovanom presune skupiny odsúdených v uzavretom tvare zdraví spôsobom bežne zaužívaným v spoločenskom kontakte odsúdený, ktorý tvar vedie.

(2) Odsúdení sú povinní správať sa slušne tiež k ostatným odsúdeným a oslovovať sa spôsobom bežne zaužívaným v spoločenskom kontakte.

(3) V čase od večierky do budíčka sú odsúdení povinní dodržiavať nočný pokoj. V tomto čase sa im môže povoliť sledovanie televízie, počúvanie rozhlasu alebo zaoberanie sa individuálnom záujmovou činnosťou na oddiele, len ak nerušia ostatných odsúdených zo spánku.

§ 59

(1) Vo všetkých priestoroch ústavu a v osobných veciach sú odsúdení povinní udržiavať poriadok a čistotu zodpovedajúcu hygienickému štandardu. Upratovanie, úpravu zariadenia slúžiaceho na zlepšenie prostredia a výpomocné práce pre kuchyňu odsúdených vykonávajú odsúdení v mimopracovnom čase bez nároku na pracovnú odmenu. Účasť na týchto prácach nesmie narúšať účasť odsúdených na organizácii vlastného života (stretnutia odsúdených s pedagógom). Počas osobného voľna odsúdených a vychádzok môžu vykonávať tieto práce len dobrovoľne.

(2) Odsúdený smie fajčiť len na vyhradených miestach.

(3) Odsúdenému je zakázané nadväzovať kontakty s inými osobami za účelom prijímania a odosielania listov alebo predmetov alebo na získavanie iných výhod, ďalej je mu zakázané hrať hazardné alebo iné hry o peniaze alebo iné veci.

(4) Hromadný pohyb odsúdených (nástupy do zamestnania, na previerky počtu odsúdených a podobne) sa vykonáva organizovane v zomknutých tvaroch bez používania vojenskej povelovej techniky.

(5) Odsúdení sú povinní dodržiavať úpravu svojho zovňajška podľa § 27.

§ 60
Súčinnosť pri ochrane zdravia

(1) Odsúdení sú povinní starať sa o svoje zdravie, dbať na osobnú hygienu a dodržiavať všeobecné hygienické a protiepidemické zásady.

(2) Odsúdení sú povinní podrobiť sa, pokiaľ to vyžaduje ich zdravotný stav, prípadne zdravotná situácia v ústave, nariadeným zdravotníckym opatreniam, ako aj presne dodržiavať liečebné postupy určené lekárom.

(3) Odsúdeným je zakázané predstierať ochorenie, spôsobovať si úmyselne telesnú alebo zdravotnú ujmu a požívať lieky a drogy lekárom nepredpísané alebo nepovolené alebo v inom množstve ako ich lekár predpísal a povolil.

§ 61
Oboznámenie sa s obsahom ústavného poriadku

V záujme nerušeného priebehu života odsúdených v ústave sú odsúdení povinní si čo najskôr dôkladne osvojiť všetky ustanovenia ústavného poriadku a správať sa podľa zásad určených v ústavnom poriadku.

DRUHÝ ODDIEL
Disciplinárne odmeny a tresty a zhabanie veci

Disciplinárne odmeny

§ 62

(1) Disciplinárne odmeny majú právo udeľovať pedagóg, vedúci penologického oddelenia, náčelník ústavu a náčelník Správy Zboru.

(2) Pedagóg má právo udeľovať tieto disciplinárne odmeny: pochvala, mimoriadne povolenie návštevy, mimoriadne povolenie balíčka, zvýšenie vreckového, peňažnú alebo vecnú odmenu do výšky 100,– Kčs.

(3) Vedúci penologického oddelenia má právo udeľovať tieto disciplinárne odmeny: pochvala, mimoriadne povolenie návštevy, mimoriadne povolenie balíčka, zvýšenie vreckového, peňažnú alebo vecnú odmenu do výšky 300,– Kčs.

(4) Náčelník ústavu má právo udeľovať disciplinárne odmeny v plnom rozsahu. Peňažnú alebo vecnú odmenu môže udeliť do výšky 500,– Kčs.

(5) Náčelník Správy Zboru má právo udeľovať disciplinárne odmeny v plnom rozsahu. Výška peňažnej alebo vecnej odmeny nie je obmedzená.

§ 63

(1) O udelení disciplinárnej odmeny odsúdenému vykoná záznam príslušný pracovník ústavu, ktorý založí do jeho osobného spisu. Udelenie disciplinárnej odmeny, jej druh a dôvod udelenia sa tiež zaznamená do osobnej karty odsúdeného.

(2) Pochvala sa odsúdenému vysloví ústne, a to buď individuálne, alebo pred skupinou odsúdených.

(3) Mimoriadne povolenie návštevy sa týka len jednej návštevy nad rámec práva odsúdeného na návštevu. Návšteva môže byť v rámci tejto disciplinárnej odmeny povolená nielen blízkym osobám, ale i inej osobe.

(4) Mimoriadne povolenie balíčka sa môže týkať len jedného balíčka.

(5) Vreckové možno zvýšiť uvoľnením takej sumy z úložného, aby jeho zostatok nebol nižší ako 2000 Kčs.

(6) Peňažnú odmenu smie odsúdený použiť ako vreckové.

(7) O návrhu na udelenie disciplinárnej odmeny je potrebné rozhodnúť najneskôr do piatich dní od jeho podania.

Disciplinárne tresty

§ 64

(1) Disciplinárne tresty odsúdeným má právo uložiť pedagóg, vedúci penologického oddelenia, náčelník ústavu a náčelník Správy Zboru.

(2) Pedagóg má právo uložiť disciplinárne tresty: pokarhanie, zákaz prijatia balíčka až na dobu troch mesiacov, zníženie vreckového najviac o jednu tretinu na dobu jedného mesiaca, umiestnenie do uzavretého oddelenia v mimopracovnom čase až na 20 dní.

(3) Náčelník Správy Zboru, náčelník ústavu a vedúci penologického oddelenia má právo uložiť disciplinárne tresty v plnom rozsahu.

§ 65

(1) O uložení disciplinárneho trestu je potrebné rozhodnúť najneskôr do piatich dní od vyšetrenia disciplinárneho priestupku. Odsúdenému sa uloženie disciplinárneho trestu oznámi skôr, než sa pristúpi k jeho výkonu.

(2) Ak sa príslušný pracovník ústavu domnieva, že by odsúdenému mala byť udelená vyššia disciplinárna odmena, alebo prísnejší disciplinárny trest, než aké má právo udeliť, postúpi vec nadriadenému pracovníkovi ústavu s disciplinárnou právomocou nad odsúdeným.

(3) O disciplinárnom priestupku odsúdeného sa spíše záznam na predpísanom tlačive. Zo záznamu musia byť zrejmé konkrétne údaje o konaní, ktoré sa označuje ako disciplinárny priestupok vrátane označenia miesta, času, spôsobu spáchania priestupku, okolností, za ktorých bol priestupok spáchaný, prípadne predpokladaná pohnútka takéhoto konania. Dôkazné prostriedky musia byť uvedené konkrétne, a to takým spôsobom, aby ich bolo možné overiť. Ak sú súčasťou dôkazných prostriedkov výpovede iných odsúdených, zaznamená sa ich stručný obsah, ktorý vlastnoručne podpíšu. Priznanie odsúdeného nezbavuje príslušného pracovníka ústavu povinnosti preskúmať a všetkými dostupnými prostriedkami preveriť všetky okolnosti skutku. Dôkazným prostriedkom je všetko, čo môže prispieť k objasneniu skutku, výpovede odsúdených, najmä vlastné zistenie pracovníka ústavu, výpovede iných osôb, veci a listiny a podobne.

(4) Pred uložením disciplinárneho trestu musí byť odsúdenému umožnené, aby sa k veci vyjadril. Vyjadrenie odsúdeného sa písomne uvedie v zázname disciplinárneho priestupku a odsúdený ho podpíše s pripojením dátumu. Ak ho odsúdený odmietne podpísať, uvedie príslušný pracovník ústavu spolu s dôvodmi odmietnutia túto skutočnosť v hlásení a pripojí dátum a svoj podpis. Pri rozhodovaní o vine, prípadne o druhu a výške disciplinárneho trestu je pracovník ústavu povinný vziať do úvahy vyjadrenie odsúdeného. Disciplinárny trest je možno uložiť len vtedy, ak vina odsúdeného bola nepochybne dokázaná. Disciplinárny priestupok možno riešiť tiež výchovným pohovorom bez uloženia disciplinárneho trestu. Túto skutočnosť je pracovník ústavu povinný v zázname o disciplinárnom priestupku vyznačiť. Rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu sa vydáva písomne a musí obsahovať poučenie o opravnom prostriedku. Odsúdený potvrdí oznámenie rozhodnutia svojím podpisom s pripojením dátumu, ak odmietne oznámenie podpísať, postupuje sa obdobne ako v prípade vyjadrenia odsúdeného.

§ 66

(1) Sťažnosť proti disciplinárnemu trestu má odsúdený právo podať do troch dní od oznámenia rozhodnutia o uložení disciplinárneho trestu písomne alebo ústne. Ak bola sťažnosť podaná písomne, vyznačí sa na nej dátum jej podania. O sťažnosti podanej ústne sa vykoná zápis do záznamu o disciplinárnom priestupku, v ňom sa uvedú podstatné dôvody sťažnosti a dátum jej podania. Sťažnosť možno podať proti výroku o vine, druhu a výmere disciplinárneho trestu.

(2) O sťažnosti proti disciplinárnemu trestu rozhoduje vždy najbližší nadriadený pracovník ústavu toho, kto disciplinárny trest uložil. Proti rozhodnutiu o sťažnosti nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

§ 67

(1) Ak je sťažnosť proti disciplinárnemu trestu podaná včas, je pracovník ústavu, ktorý má právomoc o sťažnosti rozhodnúť, povinný preskúmať, či je nepochybne preukázané, že bol spáchaný disciplinárny priestupok, či ho spáchal odsúdený, či disciplinárny trest je úmerný závažnosti disciplinárneho priestupku, okolnostiam, za ktorých bol priestupok spáchaný, a či bolo v dostatočnej miere prihliadnuté na doterajšie správanie odsúdeného a záujem na jeho náprave. Súčasne je povinný preskúmať, či nebola prekročená disciplinárna právomoc pracovníka, ktorý trest uložil.

(2) Pracovník ústavu, ktorý má právomoc rozhodnúť o sťažnosti proti disciplinárnemu trestu:

a) sťažnosť zamietne, ak bola podaná oneskorene,

b) sťažnosť zamietne, ak je spáchanie disciplinárneho priestupku odsúdeným a jeho zavinenie nepochybne preukázané a uložený disciplinárny trest je úmerný závažnosti spáchaného priestupku a je v súlade s účelom výkonu trestu u odsúdeného,

c) disciplinárny trest zruší alebo zmení, ak je spáchanie disciplinárneho priestupku odsúdeným nepochybne preukázané, ale uložený disciplinárny trest nie je úmerný závažnosti spáchaného priestupku. Ak zmení oprávnený pracovník ústavu druh alebo výšku uloženého disciplinárneho trestu, nesmie byť nový disciplinárny trest prísnejší ako disciplinárny trest, ktorý bol odsúdenému pôvodne uložený; pre posúdenie otázky, ktorý z disciplinárnych trestov je prísnejší, je rozhodujúce ich poradie v § 20 zákona,

d) zruší uložený disciplinárny trest a vráti vec pracovníkovi, ktorý ho uložil k novému disciplinárnemu konaniu, ak neboli dostatočne objasnené všetky fakty, ktoré sú pre uloženie disciplinárneho trestu významné, alebo ak sú doterajšie dôkazy pre rozhodnutie nedostatočné. V rámci nového disciplinárneho konania nemožno uložiť odsúdenému disciplinárny trest prísnejší, ako bol disciplinárny trest uložený pôvodne. Proti novému disciplinárnemu trestu má odsúdený právo podať sťažnosť,

e) zruší uložený disciplinárny trest, ak nebolo preukázané, že bol spáchaný disciplinárny priestupok, alebo že ho spáchal odsúdený.

(3) Oprávnený pracovník, ktorý rozhodol o sťažnosti, odôvodní svoje rozhodnutie na predpísanom tlačive (§ 65 ods. 3).

§ 68

(1) Pri zmene disciplinárneho trestu podľa § 67 ods. 2 písm. c) a d) sa skôr uložený disciplinárny trest, pokiaľ bol už čiastočne vykonaný, do novouloženého disciplinárneho trestu započíta, a ak by to nebolo možné, prihliadne sa na to pri ukladaní nového disciplinárneho trestu.

(2) Ak by odsúdený výkonom zrušeného disciplinárneho trestu utrpel ujmu, rozhodne sa po jeho vypočutí o primeranom odškodnení.

Výkon disciplinárnych trestov

§ 69

(1) Pokarhanie sa odsúdenému oznámi buď pred príslušnou skupinou odsúdených, alebo individuálne.

(2) Vreckové možno znížiť o 10 %, 20 %, 25 % alebo o jednu tretinu, odsúdenému sa musí však ponechať vreckové aspoň vo výške 30,– Kčs mesačne. Suma, o ktorú sa vreckové znižuje uložením disciplinárneho trestu znížením vreckového, sa prevedie na úložné.

(3) Vec, o ktorej prepadnutí bolo právoplatne rozhodnuté, sa spolu s odpisom rozhodnutia o prepadnutí veci odovzdá podľa charakteru veci príslušnému služobnému orgánu ústavu alebo finančnému orgánu územného orgánu štátnej správy.

§ 70

(1) Uzavreté oddelenie je zriadené v osobitnej budove alebo vo vyčlenenom priestore ubytovní oddelenom od miestností ostatných odsúdených. Cely uzavretého oddelenia musia zodpovedať vzorovému projektu, ktorý upravuje osobitný predpis.[7]) V uzavretom oddelení nie je dovolené fajčiť. Disciplinárne tresty umiestnenia do uzavretého oddelenia v mimopracovnom čase, celodenného umiestnenia a samoväzby vykonávajú odsúdení v určenom odeve. Majú právo zúčastňovať sa vychádzok v rozsahu 1 hodiny, ktoré sa vykonávajú oddelene od ostatných odsúdených. Rozsah nápravnovýchovnej činnosti u odsúdeného umiestneného v uzavretom oddelení určuje príslušný pedagóg. Odsúdení v uzavretom oddelení sú povinní podrobovať sa dôkladnej osobnej prehliadke podľa pokynov príslušníkov Zboru. Odsúdeným sa odoberú všetky veci, ktoré by mohli použiť k úmyselnému spôsobeniu ujmy na zdraví.

(2) Odsúdený, ktorému bol uložený disciplinárny trest umiestnenia do uzavretého oddelenia v mimopracovnom čase, je povinný nastúpiť do uzavretého oddelenia v pracovných dňoch ihneď po skončení pracovného času a zotrvať v ňom i v dňoch pracovného voľna a pracovného pokoja.

(3) Ak dostane odsúdený, ktorý vykonáva disciplinárny trest celodenného umiestnenia do uzavretého oddelenia, balíček, na ktorý má nárok, vydá sa mu až po skončení tohto disciplinárneho trestu s výnimkou vecí podliehajúcich skaze. Na celu môže byť umiestnený odsúdený sám, ak sú pre to vážne bezpečnostné dôvody alebo ak nie sú vo výkone tohto disciplinárneho trestu súčasne aspoň dvaja odsúdení.

(4) Disciplinárny trest umiestnenia do samoväzby sa vykonáva v cele na to určenej. Umiestňuje sa do nej len jeden odsúdený. Odsúdený umiestnený do samoväzby je podriadený tým istým obmedzeniam ako pri celodennom umiestnení do uzavretého oddelenia.

§ 71

Výkon disciplinárneho trestu umiestnenia do uzavretého oddelenia v mimopracovnom čase, celodenného umiestnenia do uzavretého oddelenia a umiestnenia do samoväzby sa odloží, prípadne preruší vždy na dobu dočasnej pracovnej neschopnosti odsúdeného a eskorty.

§ 72
Odpustenie disciplinárneho trestu a upustenie od výkonu zvyšku disciplinárneho trestu

(1) Disciplinárny trest, ktorý bol odpustený, sa nevykoná. O odpustení disciplinárneho trestu urobí pracovník ústavu, ktorý o ňom rozhodol, zápis do záznamu o disciplinárnom konaní a do osobnej karty odsúdeného.

(2) Disciplinárny trest je oprávnený odpustiť pedagóg skupiny, v ktorej je odsúdený zaradený, pokiaľ bol disciplinárny trest uložený pedagógom. Odpustiť trest je oprávnený aj nadriadený pracovníka ústavu, ktorý trest uložil, a generálny riaditeľ Zboru.

(3) Pri upustení od zvyšku výkonu disciplinárneho trestu sa postupuje obdobne ako pri odpustení disciplinárneho trestu.

§ 73
Zahladenie disciplinárneho trestu

(1) O zahladení disciplinárneho trestu je oprávnený rozhodnúť pracovník ústavu podľa zásad uvedených v § 72 ods. 2.

(2) Zahladenie disciplinárneho trestu sa vyznačí v hlásení o disciplinárnom konaní, ktoré je založené v osobnom spise odsúdeného a v osobnej karte odsúdeného, vrátane údajov a dôvodu rozhodnutia o zahladení disciplinárneho trestu.

(3) Disciplinárny trest, ktorý bol zahladený, sa nesmie uvádzať v hodnotení odsúdeného a nemožno naň prihliadať pri rozhodovaní o odsúdenom.

(4) Na žiadosť odsúdeného možno rozhodnúť o zahladení disciplinárneho trestu, ak sa odsúdený po dobu 6 mesiacov od jeho výkonu nedopustil disciplinárneho priestupku a plnil si vzorne svoje povinnosti.

Disciplinárne vybavovanie priestupkov

§ 74

(1) Ak sa odsúdený dopustí po dobu výkonu trestu priestupku v zmysle priestupkového zákona, vybaví sa priestupok disciplinárnym konaním.

(2) Ak ide o priestupok spáchaný v čase pred výkonom trestu odňatia slobody, nemožno ho vybaviť uložením disciplinárneho trestu vo výkone trestu.

Zhabanie veci

§ 75

(1) O zhabaní veci má právo rozhodnúť vedúci penologického oddelenia, náčelník ústavu a náčelník Správy Zboru.

(2) O sťažnosti proti zhabaniu veci rozhoduje náčelník ústavu. Pokiaľ o zhabaní veci rozhodol náčelník ústavu, rozhoduje o sťažnosti náčelník Správy Zboru.

(3) Rozhodnutie o zhabaní veci musí obsahovať najmä identifikáciu veci a stručné odôvodnenie, vrátane označenia páchateľa disciplinárneho priestupku, pokiaľ je známy, a osôb, ktorých sa toto rozhodnutie priamo týka, ak sú známe.

(4) Vec, o ktorej zhabaní bolo právoplatne rozhodnuté, sa spolu s odpisom rozhodnutia o zhabaní veci odovzdá podľa charakteru veci príslušnému služobnému orgánu ústavu alebo finančnému orgánu územného orgánu štátnej správy.

TRETÍ ODDIEL
Podmienečné prepustenie a prerušenie výkonu trestu odňatia slobody

Podmienečné prepustenie

§ 76

(1) Žiadosť odsúdeného a podmienečné prepustenie musí byť odoslaná so stručnými osobnými údajmi a údajmi uvedenými v rozsudku príslušnému súdu, a to do piatich dní po podaní. Do štrnástich dní po podaní žiadosti sa spracuje a odošle súdu hodnotenie odsúdeného. Ak náčelník

ústavu podá vlastný návrh na podmienečné prepustenie, pripojí hodnotenie odsúdeného k tomuto návrhu. Hodnotenie odsúdeného sa vypracuje tiež na požiadanie súdu, ktorý koná o podmienečnom prepustení, a to do štrnástich dní od dožiadania.

(2) Hodnotenie odsúdeného vypracúva príslušný pedagóg, ktorý má odsúdeného vo svojej skupine. Hodnotenie odsúdeného schvaľuje a podpisuje náčelník ústavu.

(3) Hodnotenie odsúdeného musí byť výstižné a objektívne, nesmú v ňom byť uvedené dohady a domnienky. Musí byť zhodnotené správanie odsúdeného vo výkone trestu a jeho vzťah k práci po celú dobu výkonu trestu. Pri hodnotení osobných vlastností je potrebné využiť výsledky psychologického vyšetrenia. Hodnotenie obsahuje tiež údaje o rodinnom a sociálnom zázemí odsúdeného, ako i ďalšie okolnosti dôležité pre správne rozhodnutie súdu. Hodnotenie neobsahuje konkrétne odporučenie ako o žiadosti rozhodnúť (s výnimkou návrhu náčelníka ústavu na podmienečné prepustenie), ale v závere sa uvedie ako zapôsobil výkon trestu na odsúdeného z hľadiska účelu trestu.

(4) Verejného zasadnutia konaného o podmienečnom prepustení z výkonu trestu sa zúčastní spravidla ten pedagóg, ktorý má odsúdeného vo svojej skupine.

§ 77

Obdobne ako pri vypracovaní hodnotenia odsúdeného na účely rozhodovania o podmienečnom prepustení (§ 76) sa postupuje pri vypracovaní hodnotenia odsúdeného na dožiadanie štátneho orgánu, najmä v konaní o žiadosti o milosť, alebo pri spracúvaní návrhu na zmenu spôsobu výkonu trestu.

§ 78

Odsúdený sa podmienečne prepustí na slobodu na písomné nariadenie súdu, ktoré sa založí do osobného spisu odsúdeného.

Prerušenie výkonu trestu

§ 79

(1) Pri rozhodovaní o prerušení výkonu trestu podľa § 35 a § 36 ods. 1 zákona, náčelník ústavu prihliada na výsledky resocializačného procesu odsúdeného.

(2) Návrh na prerušenie výkonu trestu podľa § 35 a § 36 ods. 1 zákona predkladá náčelníkovi ústavu pedagóg, ktorý má odsúdeného vo svojej skupine.

(3) Ústav má právo podľa okolností vykonať dopyt na príslušný orgán sociálnej starostlivosti, prípadne iný orgán na rodinné pomery odsúdeného, prípadne ďalšie okolnosti dôležité pre rozhodnutie o prerušení výkonu trestu. Prípadné stanovisko týchto orgánov nie je pre rozhodnutie záväzné.

§ 80

V konaní súdu a prerušenie výkonu trestu zo zdravotných dôvodov pripojí náčelník ústavu k žiadosti odsúdeného, prípadne k vlastnému návrhu na prerušenie výkonu trestu správu lekára o zdravotnom stave odsúdeného.

§ 81

Naliehavými rodinnými dôvodmi pre prerušenie výkonu trestu sú skutočnosti, ktoré hlboko zasahujú do citového vzťahu odsúdeného k členom jeho rodiny alebo iným najbližším osobám, najmä narodenie, úmrtie blízkeho príbuzného, jeho ťažké ochorenie, uzavretie manželstva a podobne.

§ 82

(1) O prerušení výkonu trestu sa vždy vopred vyrozumie orgán polície, v obvode ktorého sa bude odsúdený v dobe prerušenia výkonu trestu zdržiavať.

(2) O prerušení výkonu trestu sa vždy vyrozumie tiež súd, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni.

§ 83

(1) Každé prerušenie výkonu trestu sa eviduje.

(2) Na dobu prerušenia výkonu trestu môže byť odsúdenému uvoľnená primeraná suma z jeho konta ďalších finančných prostriedkov. V prípadoch, že odsúdený nemá zaevidované na konte ďalších finančných prostriedkov žiadne prostriedky, možno v osobitných prípadoch uvoľniť primeranú sumu z konta úložného s tým, že v prípade uvoľnenia tejto sumy z úložného neprevyšujúceho sumu 2000,– Kčs, toto bude o uvoľnenú sumu až do výšky 2000,– Kčs doplnené z ďalších finančných prostriedkov odsúdeného.

(3) Ak sa odsúdený nevráti včas z prerušenia výkonu trestu, oznámi sa táto skutočnosť neodkladne súdu, ktorý výkon trestu prerušil. V prípade, že výkon trestu prerušil náčelník ústavu, oznámenie sa podá súdu, ktorý bol podľa § 82 ods. 2 o prerušení vyrozumený. Na to, aby bol odsúdený dodaný späť na výkon trestu, náčelník ústavu vykoná potrebné opatrenia.

(4) Ak bol prerušený výkon trestu z dôvodu poskytnutia neodkladnej lekárskej starostlivosti, ktorú nie je možné zabezpečiť v zdravotníckom zariadení ústavu, v dôsledku toho, že si odsúdený spôsobil ujmu na zdraví úmyselne, oznámi sa táto okolnosť bez odkladu prokurátorovi vykonávajúcemu dozor nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde sa vykonáva trest.

§ 84

(1) Po rozhodnutí o prerušení výkonu trestu podľa § 35 a § 36 ods. 1 zákona sa vždy vykoná poučenie odsúdeného o všetkých jeho povinnostiach v dobe prerušenia výkonu trestu a spravidla sa informujú rodinní príslušníci odsúdeného o jeho príchode a dobe prerušenia výkonu trestu.

(2) Pri prerušení výkonu trestu podľa § 36 ods. 2 zákona sa odsúdený poučí o jeho povinnostiach počas prerušenia výkonu trestu.

ŠTVRTÝ ODDIEL
Ukončenie výkonu trestu a upustenie od výkonu zvyšku trestu

Prepustenie odsúdených na slobodu

§ 85

Odsúdený sa z ústavu prepustí na slobodu, ak:

a) skončila doba trestu ustanovená vo vykonateľnom rozhodnutí súdu a nie je tu nariadenie súdu na výkon ďalšieho trestu,

b) je tu písomné nariadenie súdu alebo prokurátora, aby odsúdený bol prepustený na slobodu,

c) tak rozhodol prezident republiky pri udeľovaní milosti,

d) je tu písomné nariadenie ministra spravodlivosti alebo generálneho prokurátora.

§ 86

(1) Ak odsúdený ochorel nevyliečiteľnou životu nebezpečnou chorobou alebo nevyliečiteľnou duševnou chorobou, náčelník ústavu na základe návrhu ústavného lekára neodkladne predloží súdu návrh na upustenie od výkonu zvyšku trestu.

(2) K návrhu podľa odseku 1 sa vždy pripojí správa o zdravotnom stave odsúdeného vypracovaná ústavným lekárom.

§ 87

Koncom mesiaca sa v ústave vyhotovuje zoznam odsúdených, ktorí majú byť do 2 mesiacov prepustení z výkonu trestu. Na základe tohto zoznamu sa spracuje na každého odsúdeného oznámenie o nadchádzajúcom prepustení, ktoré sa zašle príslušnému orgánu štátnej správy. Podrobnosti upraví osobitný predpis.

§ 88

(1) Pred prepustením sa odsúdenému umožní aby sa osprchoval, oholil a vykoná sa u neho lekárska prehliadka.

(2) Prepustenému odsúdenému sa vydajú jeho osobné veci. Postup pri výdaji, prípadne pri eventuálnej strate osobnej veci upravuje osobitný predpis.[8])

(3) Prepustenému odsúdenému sa usporiadajú finančné záležitosti podľa osobitného predpisu.[9])

§ 89

(1) Pred prepustením sa s každým odsúdeným urobí pohovor, v ktorom sa zdôrazní jeho povinnosť prevziať si na veliteľstve polície v mieste trvalého bydliska svoj občiansky preukaz a upozorní sa na zákonné podmienky zahladenia odsúdenia.

(2) Pri pohovore sa odsúdený poučí tiež o tom, že je v jeho záujme dostaviť sa po prepustení na prerokovanie svojho pracovného uplatnenia k svojmu zamestnávateľovi alebo na úrad práce.

(3) Po skončení pohovoru sa odsúdenému predloží na podpis vyhlásenie, že bol o skutočnostiach uvedených v predchádzajúcich odsekoch pri prepustení poučený a vydá sa mu potvrdenie o jeho prepustení.

§ 90

Prepustenie sa uskutočňuje v čase od 08.00 do 15.00 hodiny, a to aj u odsúdených, ktorým trest končí pred 08.00 hodinou nasledujúceho dňa.

Postup pri úmrtí odsúdeného

§ 91

Ak odsúdený zomrie vo výkone trestu, ústavný alebo iný lekár urobí obhliadku mŕtveho, a to podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. U každého mŕtveho sa vždy vykoná súdna pitva.

§ 92

(1) Ak je podozrenie, že smrť odsúdeného nebola prirodzená alebo nastala v súvislosti s trestným činom, upovedomí sa o úmrtí bezodkladne prokurátor.

(2) O úmrtí odsúdeného sa bezodkladne upovedomia blízke osoby a so súhlasom orgánu činného v trestnom konaní sa im oznámi, kedy si môžu prevziať mŕtvolu na pochovanie. Zároveň sa podá správa tiež príslušnému obecnému úradu poverenému vedením matriky.

(3) Ak žiadajú príbuzní o vydanie mŕtvoly na pohrebný obrad, hradia výdavky s tým spojené.

(4) O skutočnosti, že mŕtvola bola vydaná príslušníkom jeho rodiny, vydá ústavu potvrdenie príslušný obecný úrad. Potvrdenie sa založí do osobného spisu odsúdeného.

§ 93

Pohreb zomretého, pokiaľ nebol urobený príslušníkmi jeho rodiny, zariaďuje ústav, kde odsúdený zomrel. Pochovávanie sa uskutočňuje spopolnením.[10])

TRETIA HLAVA

PRVÝ ODDIEL

Výkon trestu v jednotlivých nápravnovýchovných skupinách a kategóriach odsúdených

§ 94

Všeobecné ustanovenia

(1) Ak sa v tejto časti neustanovuje inak, použijú sa na výkon trestu v jednotlivých nápravnovýchovných skupinách predchádzajúce ustanovenia tejto vyhlášky.

(2) V rámci vnútornej diferenciácie sa môžu vo všetkých nápravnovýchovných skupinách zriaďovať pri jednotlivých ústavoch na výkon trestu alebo väzby otvorené alebo polootvorené oddelenia, ktoré sú ich organizačnou súčasťou a sú nimi zabezpečované po administratívnej, materiálnej, finančnej a zdravotníckej stránke.

(3) Otvorené oddelenie je penitenciárne zariadenie, v ktorom nie sú inštalované materiálne (ženijnotechnické) ani personálne (ozbrojené stráže) prostriedky na zabránenie úteku odsúdeného.

(4) V polootvorenom oddelení nie sú inštalované materiálne (ženijnotechnické) prostriedky na zabránenie úteku odsúdených, ale kontrolou a dohľadom nad ich činnosťou sa poverujú referenti režimu.

(5) Ak výkon trestu v tomto oddelení neplní u odsúdeného svoj účel, rozhodne o jeho premiestnení z otvoreného alebo polootvoreného oddelenia do uzavretého ústavu, na návrh vedúceho tohto oddelenia, komisia uvedená v § 35.

Výkon trestu v uzavretých ústavoch v I. nápravnovýchovnej skupine

§ 95

Do uzavretých ústavov v I. nápravnovýchovnej skupine sa umiestňujú odsúdení, u ktorých na základe psychologického vyšetrenia ich osobnosti sa konštatuje aktuálne vyššia rezistencia voči ovplyvňovaniu nápravnovýchovnou činnosťou alebo sa vyžadujú špeciálne zdravotnícke alebo pedagogické opatrenia.

§ 96

V dennej dobe (od budíčka do večierky) odsúdení nie sú uzatváraní v celách (izbách) ani v ubytovniach a majú povolený pohyb vo vymedzených priestoroch ústavu.

§ 97

Odsúdení pracujú spravidla na pracoviskách mimo ústavu, a to i na neoplotených.

§ 98

Odsúdeným v uzavretých ústavoch I. nápravnovýchovnej skupiny možno povoliť voľný pohyb mimo ústavu len výnimočne, a to len v súvislosti s plnením pracovných úloh pre potreby ústavu.

§ 99

Odsúdený môže prijímať návštevy blízkych osôb raz za 2 týždne. Návšteva sa spravidla uskutočňuje bez priameho dozoru príslušníka vo vymedzenom priestore ústavu alebo na voľnom priestranstve a umožní sa v rozsahu najmenej 2 hodiny. Odsúdenému sa môže povoliť použiť pri návšteve občiansky odev.

§ 100

Odsúdený má právo na prijatie balíka do hmotnosti 5 kg raz za 2 týždne.

§ 101
Výkon trestu v otvorených oddeleniach v I. nápravnovýchovnej skupine

(1) Na základe vyšetrenia v stredisku psychodiagnostickej a konzultačnej činnosti sa do otvorených oddelení I. nápravnovýchovnej skupiny môžu umiestňovať odsúdení:

a) za trestné činy spáchané z nedbanlivosti, ak to nevylučuje psychologické vyšetrenie ich osobnosti,

b) za ostatné trestné činy, ak umiestnenie do tohto oddelenia je odôvodnené vzhľadom na súčasný stav ich osobnosti zistený psychologickým vyšetrením.

(2) Do otvorených oddelení možno premiestniť odsúdeného na základe podnetu pedagóga rozhodnutím náčelníka ústavu alebo postupom podľa § 37 u odsúdených zaradených do I. nápravnovýchovnej skupiny v iných ústavoch, ak:

a) sa počas výkonu trestu ukáže, že toto premiestnenie by bolo prínosom pre optimalizáciu nápravnovýchovného pôsobenia potrebného na dosiahnutie určených výchovných cieľov,

b) po vykonaní časti trestu odňatia slobody sústavne dosahujú v procese resocializácie pozitívne výsledky,

c) boli súdom preradení z II. do I. nápravnovýchovnej skupiny a boli predtým umiestnení v polootvorenom oddelení II. nápravnovýchovnej skupiny.

(3) Nápravnovýchovná činnosť v otvorenom oddelení je zameraná na rozvoj a udržanie pozitívnych vlastností osobnosti odsúdených. Jej základom je komunitný systém organizácie nápravnovýchovnej činnosti.

(4) Samospráva odsúdených prerokúva všetky otázky organizácie života odsúdených a zveruje sa jej organizácia a realizácia niektorých kultúrno-osvetových akcií. V otvorenom oddelení sa zriaďuje len jedna samospráva.

(5) Obmedzenia odsúdených umiestnených v otvorenom oddelení I. nápravnovýchovnej skupiny sa zmierňujú takto:

a) odsúdení pracujú spravidla na pracoviskách mimo oddelenia bez dozoru príslušníka Zboru, vydávajú sa im individuálne alebo hromadné priepustky s vyznačením priestoru, v ktorom sa môžu pohybovať,

b) pohyb odsúdených v objekte oddelenia je bez obmedzenia, izby ani ubytovne sa neuzamykajú, izby si môžu počas svojej neprítomnosti zamykať odsúdení podľa svojho uváženia,

c) odsúdení sú ubytovaní na izbách vybavených najmä lôžkom, stolom, stoličkou a skriňou určenou na uloženie osobných vecí odsúdeného, vrátane jeho občianskeho odevu,

d) odsúdeným sa v mimopracovnom čase umožňuje voľný pohyb mimo otvoreného oddelenia za účelom účasti na akciách kultúrno-osvetového charakteru a športových akciách alebo zájazdov na základe povolenia vedúceho otvoreného oddelenia, ktorý rozhodne, či sa na akcii s odsúdenými zúčastní aj pedagóg, na čo sa im vydá priepustka,

e) pracovný odev odsúdených sa neoznačuje pásmi, po pracovnom čase môžu odsúdení používať vlastný občiansky odev,

f) pri stravovaní na oddelení sa stolovanie zabezpečuje na úrovni závodných jedální,

g) návštevy odsúdených sa uskutočňujú raz za týždeň, vedúci otvoreného oddelenia môže raz mesačne odsúdenému z výchovných dôvodov povoliť návštevu blízkych osôb mimo oddelenia na čas najviac 48 hodín, vedúci otvoreného oddelenia po dohode s odsúdeným určí miesto návštevy blízkych osôb, o povolení opustiť oddelenie sa odsúdenému vydá potvrdenie, z ktorého je zrejmé kde a aký čas sa bude zdržiavať. Návštevy na oddelení sa uskutočňujú bez priameho dozoru príslušníka Zboru vo vymedzenom priestore alebo na voľnom priestranstve. Ich trvanie je totožné s dobou vymedzenou na návštevy. V čase návštev sú všetci odsúdení ustrojení v občianskom odeve.

§ 102
Výkon trestu v polootvorených oddeleniach v I. nápravnovýchovnej skupine

(1) Do polootvoreného oddelenia sa môžu umiestňovať odsúdení priamo na návrh strediska psychodiagnostickej a konzultačnej činnosti, ak toto umiestnenie je odporúčané vo vstupnom psychologickom vyšetrení osobnosti odsúdeného, najmä v prípade prvotrestaných odsúdených.

(2) Do polootvoreného oddelenia možno premiestniť na základe podnetu pedagóga rozhodnutím náčelníka ústavu alebo postupom podľa § 37 u odsúdených umiestnených v iných ústavoch, u ktorých sa po vykonaní časti trestu ukáže, že toto premiestnenie by bolo prínosom pre optimalizáciu nápravnovýchovného zaobchádzania potrebného na dosiahnutie vytýčených cieľov.

(3) Do polootvoreného oddelenia sa vždy zaradia odsúdení súdom preradení z II. do I. nápravnovýchovnej skupiny, ak boli umiestnení v polootvorenom oddelení II. nápravnovýchovnej skupiny.

(4) Nápravnovýchovná činnosť na polootvorenom oddelení je zameraná na rozvoj a udržanie pozitívnych vlastností osobnosti odsúdených. Jej základom je komunitný systém organizácie nápravnovýchovnej činnosti.

(5) Samospráva odsúdených prerokúva všetky otázky organizácie života odsúdených a zveruje sa jej organizácia a realizácia niektorých kultúrno-osvetových akcií. V polootvorenom oddelení sa zriaďuje len jedna samospráva.

(6) Obmedzenia odsúdených umiestnených v polootvorenom oddelení sa zmierňujú takto:

a) odsúdení pracujú na pracoviskách bez priameho stráženia,

b) pohyb odsúdených v objekte oddelenia je bez obmedzenia, izby si môžu zamykať odsúdení podľa svojho uváženia v čase svojej neprítomnosti,

c) odsúdení sú ubytovaní na izbách vybavených najmä lôžkom, stolom, stoličkou a skriňou určenou na uloženie osobných vecí odsúdeného, vrátane jeho občianskeho odevu,

d) v mimopracovnom čase možno organizovať aj akcie mimo oddelenia, pričom sa vyžaduje účasť pedagóga, prípadne iného pracovníka,

e) pracovný odev odsúdených sa neoznačuje pásmi, v mimopracovnom čase môžu nosiť občiansky odev, v čase návštev a pri účasti na hromadných kultúrno-spoločenských akciách,

f) pri stravovaní na oddelení sa stolovanie zabezpečuje na úrovni závodných jedální,

g) návštevy odsúdených sa uskutočňujú raz za 14 dní, raz za mesiac môže vedúci polootvoreného oddelenia z výchovných dôvodov povoliť odsúdenému návštevu blízkych osôb mimo oddelenia na čas najviac 48 hodín, vedúci polootvoreného oddelenia po dohode s odsúdeným určí miesto návštevy blízkych osôb. O povolení opustiť oddelenie sa odsúdenému vydá potvrdenie, z ktorého je zrejmé kde a aký čas sa bude zdržiavať. Návštevy na oddelení sa uskutočňujú vo vymedzenom priestore alebo na voľnom priestranstve a ich trvanie je totožné s dobou vymedzenou na návštevy. V čase návštev sú všetci odsúdení ustrojení v občianskom odeve.

Výkon trestu odňatia slobody v uzavretých ústavoch v II. nápravnovýchovnej skupine

§ 103

Odsúdení sú uzatváraní v ubytovniach, alebo v ich oddelených častiach. Ich pohyb v ústave sa koná zásadne pod dozorom príslušníka Zboru.

§ 104

(1) Odsúdení pracujú na pracoviskách vo vnútri ústavu alebo mimo ústavu, pracoviská mimo ústavu musia byť oplotené a odsúdení musia byť pod dozorom príslušníka Zboru.

(2) Voľný pohyb mimo ústavu sa odsúdeným nepovoľuje.

§ 105

Odsúdeného môžu navštíviť blízke osoby raz za jeden mesiac. Návšteva sa vykoná spravidla za prítomnosti príslušníka Zboru a umožní sa v rozsahu najmenej dvoch hodín.

§ 106

Odsúdený má právo na prijatie balíka do hmotnosti 5 kg raz za jeden mesiac.

§ 107
Výkon trestu v polootvorenom oddelení v II. nápravnovýchovnej skupine

(1) Do polootvoreného oddelenia sa môžu umiestniť odsúdení na základe návrhu strediska psychodiagnostickej a konzultačnej činnosti priamo, ak to nevylučuje vstupné psychologické vyšetrenie ich osobnosti, najmä v prípade prvotrestaných odsúdených.

(2) Do polootvoreného oddelenia možno premiestniť odsúdených na základe podnetu pedagóga rozhodnutím náčelníka ústavu, alebo postupom podľa § 37 u odsúdených umiestnených v iných

ústavoch, u ktorých sa na základe analýzy resocializačného procesu ukáže, že toto umiestnenie by bolo prínosom pre optimalizáciu nápravnovýchovného zaobchádzania potrebného na dosiahnutie vytýčených cieľov a nie je potrebné uplatnenie bezpečnostných opatrení zamedzujúcich úteku odsúdeného.

(3) Do polootvoreného oddelenia II. nápravnovýchovnej skupiny sa vždy zaradí odsúdený, ktorý bol rozhodnutím súdu preradený z III. do II. nápravnovýchovnej skupiny a bol umiestnený v polootvorenom oddelení III. nápravnovýchovnej skupiny.

(4) Nápravnovýchovná činnosť v polootvorenom oddelení je zameraná na rozvoj pozitívnych vlastností osobnosti odsúdených. Jej základom je komunitný systém organizácie nápravnovýchovnej činnosti.

(5) V polootvorenom oddelení sa zriaďuje jedna samospráva odsúdených, ktorá sa podieľa na organizácii života odsúdených a môže aj samostatne realizovať niektoré akcie programu kultúrno-osvetovej práce.

(6) Obmedzenia odsúdených umiestnených v polootvorenom oddelení sa zmierňujú takto:

a) odsúdení pracujú na pracoviskách bez priameho stráženia,

b) pohyb odsúdených v objektoch oddelenia je voľný, ubytovne odsúdených sa zamykajú len v čase nočného odpočinku,

c) v mimopracovnom čase možno organizovať aj akcie mimo oddelenia, pričom sa vyžaduje účasť pedagóga, prípadne iného pracovníka,

d) pracovný odev odsúdených sa neoznačuje pásmi, v mimopracovnom čase môžu na hromadných kultúrno-spoločenských akciách a návštevách nosiť svoj občiansky odev,

e) odsúdení sú ubytovaní na izbách vybavených najmä lôžkom, stolom, stoličkou a skriňou určenou na uloženie osobných vecí odsúdeného, vrátane jeho občianskeho odevu,

f) pri stravovaní na oddelení sa stolovanie zabezpečuje na úrovni závodných jedální,

g) návštevy odsúdených sa uskutočňujú raz za mesiac, vedúci polootvoreného oddelenia môže z výchovných dôvodov odsúdenému povoliť návštevu blízkych osôb mimo oddelenia na čas najviac 24 hodín, vedúci polootvoreného oddelenia po dohode s odsúdeným určí miesto voľného pohybu, o povolení opustiť oddelenie sa odsúdenému vydá potvrdenie, z ktorého je zrejmé kde a aký čas sa bude zdržiavať. Návštevy na oddelení sa uskutočňujú vo vymedzenom priestore alebo na voľnom priestranstve a ich trvanie je obmedzené dobou vymedzenou na návštevy.

Výkon trestu v uzavretých ústavoch v III. nápravnovýchovnej skupine

§ 108

(1) Izby, v ktorých sú odsúdení ubytovaní, môžu byť na základe rozhodnutia náčelníka ústavu zatvárané. Pohyb odsúdených mimo oddelenia sa koná pod dohľadom príslušníka Zboru.

(2) Odsúdení pracujú na pracoviskách vo vnútri ústavu alebo mimo neho. Pracoviská mimo ústavu musia byť oplotené a odsúdení musia byť strážení.

(3) Voľný pohyb odsúdených pri plnení pracovných úloh sa nepovoľuje.

§ 109

Odsúdeného môžu navštíviť blízke osoby raz za 6 týždňov. Návšteva sa uskutočňuje pod dohľadom príslušníka Zboru a umožní sa v rozsahu najmenej 2 hodín.

§ 110

Odsúdený má právo na prijatie balíka do hmotnosti 5 kg raz za 6 týždňov.

§ 111
Výkon trestu v polootvorenom oddelení v III. nápravnovýchovnej skupine

(1) Do polootvoreného oddelenia sa môžu umiestňovať odsúdení na základe návrhu strediska psychodiagnostickej a konzultačnej činnosti priamo, ak to nevylučuje psychologické vyšetrenie ich osobnosti, najmä v prípade prvotrestaných odsúdených.

(2) Do polootvoreného oddelenia možno premiestniť odsúdeného na podnet pedagóga rozhodnutím náčelníka ústavu alebo postupom podľa § 37 u odsúdených umiestnených v iných ústavoch, u ktorých sa na základe analýzy resocializačného procesu ukáže, že toto umiestnenie by bolo prínosom pre optimalizáciu nápravnovýchovného zaobchádzania potrebného na dosiahnutie vytýčených cieľov a nie je potrebné uplatnenie bezpečnostných opatrení zamedzujúcich úteku odsúdeného.

(3) Nápravnovýchovná činnosť v polootvorenom oddelení je zameraná na rozvoj pozitívnych vlastností osobnosti odsúdeného. Jej základom je komunitný systém organizácie nápravnovýchovnej činnosti.

(4) V polootvorenom oddelení sa zriaďuje jedna samospráva odsúdených, ktorá sa podieľa na organizácii života odsúdených a môže aj samostatne realizovať niektoré akcie z programu kultúrno-osvetovej práce.

(5) Obmedzenia odsúdených umiestnených v polootvorenom oddelení sa zmierňujú takto:

a) odsúdení pracujú na pracoviskách bez priameho stráženia,

b) pohyb odsúdených v objektoch oddelenia je voľný, ubytovne odsúdených sa zamykajú len v čase nočného odpočinku,

c) v mimopracovnom čase možno organizovať aj akcie mimo oddelenia, pričom sa vyžaduje účasť pedagóga, prípadne iného pracovníka,

d) pracovný odev odsúdených sa neoznačuje pásmi, v mimopracovnom čase môžu na hromadných kultúrno-spoločenských akciách a návštevách nosiť svoj občiansky odev,

e) odsúdení sú ubytovaní na izbách vybavených najmä lôžkom, stolom, stoličkou a skriňou určenou na uloženie osobných vecí odsúdeného, vrátane jeho občianskeho odevu,

f) pri stravovaní na oddelení sa stravovanie zabezpečuje na úrovni závodných jedální,

g) návštevy odsúdených sa uskutočňujú raz za 6 týždňov, vedúci polootvoreného oddelenia môže z výchovných dôvodov v súvislosti s návštevou odsúdenému povoliť voľný pohyb mimo oddelenia na čas najviac 24 hodín. Vedúci polootvoreného oddelenia po dohode s odsúdeným určí miesto voľného pohybu. O povolení voľného pohybu sa odsúdenému vydá potvrdenie, z ktorého je zrejmé, kde a ako dlho sa bude odsúdený zdržiavať. Návštevy sa na oddelení uskutočňujú vo vymedzenom priestore alebo na voľnom priestranstve a ich trvanie je obmedzené dobou vymedzenou na návštevy.

Výkon trestu u žien

§ 112

Ak sa v tejto časti neustanovuje inak, vzťahujú sa na výkon trestu u odsúdených žien predchádzajúce ustanovenia tejto vyhlášky. Pri výkone trestu u odsúdených žien sa prihliada na ich fyziologické a psychologické osobitosti.

§ 113

(1) V ubytovniach odsúdených žien sa vytvoria podmienky pre pranie osobnej bielizne, vykonávanie drobných opráv osobných vecí a pre denné sprchovanie. Izby sa vybavia rovnako ako izby na polootvorených oddeleniach.

(2) Pri úprave zovňajšku odsúdených žien sa umožní používanie vlastných kozmetických prípravkov. Úprava vlasov sa neobmedzuje. Na tento účel môžu odsúdené ženy mať pri sebe vlastné sušiče vlasov a natáčky.

Výkon trestu u mladistvých

§ 114

(1) Ak sa v tejto časti neustanovuje inak, vzťahujú sa na výkon trestu u mladistvých ustanovenia tejto vyhlášky upravujúce výkon trestu v I. nápravnovýchovnej skupine.

(2) Pri výkone trestu mladistvých sa s osobitným dôrazom uplatňujú také spôsoby zaobchádzania, ktoré minimalizujú negatívne účinky izolácie od spoločnosti. V tejto súvislosti sa výchova u mladistvých orientuje najmä na zvyšovanie vedomia zodpovednosti a samostatnosti, na získavanie kvalifikácie a pozitívneho vzťahu k práci, vzdelávanie a rozvíjanie spoločensky prospešnej záujmovej činnosti.

(3) V nápravnovýchovnej činnosti s mladistvými sa rozsiahle využívajú možnosti organizovania kultúrno-osvetových akcií mimo ústavu rôznymi formami.

§ 115
Vnútorná diferenciácia mladistvých

(1) Za účelom prehĺbenia výchovného pôsobenia na mladistvých sa títo rozdeľujú v ústave do diferenciačných skupín, v ktorých majú rozsah práv aj obmedzení rovnaký.

(2) Do I. direnciačnej skupiny sa zaraďujú mladiství mentálne vyspelejší, ktorí sa delia na podskupinu s priaznivou prognózou vychovávateľnosti a na podskupinu s nepriaznivou prognózou vychovávateľnosti.

(3) Do II. diferenciačnej skupiny sa zaraďujú mladiství, intelektovo podpriemerní až defektní, ktorí sa delia na podskupinu s priaznivou prognózou vychovávateľnosti a na podskupinu s nepriaznivou prognózou vychovávateľnosti.

(4) V oboch základných diferenciačných skupinách sa vytvárajú skupiny mladistvých, ktoré nesmú mať viac ako 10 osôb a len v prípade dočasného zastupovania príslušného pedagóga môže ich počet dosiahnuť dvojnásobok. Pri ich vytváraní sa zohľadňujú najmä kritériá vzdelania, úrovne pracovných schopností, povahových charakteristík a ďalších znakov. Pre každú takto vytvorenú skupinu sa vypracuje adekvátny nápravnovýchovný alebo liečebno-výchovný program (napr.

toxikomani a iní, v závislosti na aktuálnej skladbe mladistvých). Každá skupina je pridelená do starostlivosti jednému pedagógovi.

§ 116
Návštevy

(1) Trvanie návštevy blízkych osôb je vymedzené dobou návštevných hodín v ústave. Mladiství môžu byť počas trvania návštevy oblečení vo svojom občianskom odeve. Návšteva sa uskutočňuje spravidla bez priameho dozoru príslušníka Zboru vo vyhradenej miestnosti alebo na voľnom priestranstve.

(2) Návštevníkom sa umožní účasť na kultúrnych a športových vystúpeniach mladistvých, prehliadka zariadenia ústavu, školy a pracoviska.

(3) Na návrh pedagóga môže náčelník ústavu povoliť mladistvému v súvislosti s návštevou voľný pohyb mimo ústavu, a to najdlhšie na čas 12 hodín.

§ 117
Kultúrno-osvetová práca

(1) Poslaním kultúrno-osvetovej práce mladistvých je zvyšovať ich kultúrnu a vzdelanostnú úroveň, právne vedomie, umožniť osvojovanie si mravných noriem a pozitívne formovať uvedomelé občianske postoje a morálku. Na dosiahnutie týchto cieľov sa využívajú formy kultúrno-osvetového pôsobenia, pričom sa kladie dôraz na aktivizujúce formy výchovy uskutočňované v skupinách.

(2) Za účelom plnenia povinnej školskej dochádzky mladistvých ústav po dohode s orgánmi školskej správy zabezpečí denné vyučovanie alebo dennú dochádzku do školy. Ústav na vlastné náklady a vlastnými pracovníkmi zabezpečí alfabetizačné kurzy pre všetkých negramotných mladistvých.

(3) Mladistvým sa po dohode so školskými orgánmi umožní pokračovať v štúdiu na školách poskytujúcich stredné alebo úplné stredné vzdelanie, ak je v jednotlivých prípadoch možná a vhodná individuálna príprava mladistvých bez dennej dochádzky do školy alebo na praktický výcvik.

(4) Na základe odporučenia pedagóga možno po dohode so školskými orgánmi povoliť mladistvému dennú dochádzku do školy. V takomto prípade sa mladistvý nezaraďuje do práce.

(5) Ústav v spolupráci so školskými a štátnymi orgánmi zabezpečuje pre mladistvých zaučenie v rôznych profesiách.

(6) Pri kultúrno-osvetových akciách a návštevách školských zariadení môžu mladiství používať svoj občiansky odev.

§ 118
Záujmová činnosť

(1) Záujmová činnosť mladistvých sa vykonáva podľa ich individuálnych predpokladov, záujmov a potrieb resocializačného procesu. Uskutočňuje sa individuálnou formou alebo účasťou na činnosti záujmových krúžkov, ktorých počet a obsahové zameranie je určované aktuálnym zložením mladistvých a štruktúrou ich záujmov.

(2) Každý mladistvý má právo si slobodne vybrať, v ktorom záujmovom krúžku bude pracovať, pričom môže pracovať súbežne aj vo viacerých záujmových krúžkoch.

(3) Spravidla raz za polrok sa koná prehliadka výsledkov záujmovej činnosti mladistvých.

§ 119
Príprava na prepustenie

(1) Osobitná pozornosť sa venuje príprave mladistvého na prepustenie z výkonu trestu, a to najmä obsahovým zameraním skupinových výchovných postupov a individuálneho poradenstva, účasťou na spoločenských a kultúrnych podujatiach mimo ústavu v sprievode pedagóga a informatívnymi vychádzkami.

(2) Na základe analýzy sociálnej situácie mladistvého po prepustení ústav dohodne s príslušným štátnym orgánom umiestnenie mladistvého do učebného alebo pracovného pomeru, prípadne aj s poskytnutím vhodného ubytovania.

(3) Ak sa má mladistvý po skončení výkonu trestu dodať podľa nariadenia súdu do ochrannej alebo ústavnej výchovy, zašle ústav príslušnému výchovnému zariadeniu oznámenie o nadchádzajúcom prepustení z výkonu trestu a výpis z jeho pedagogickej dokumentácie.

Výkon výnimočných trestov

§ 120

(1) Odsúdení, ktorým bol uložený výnimočný trest odňatia slobody na doživotie, prípadne trest odňatia slobody na 15-25 rokov, sú spravidla umiestňovaní do určeného ústavu.

(2) V rámci určeného ústavu sa títo odsúdení rozdeľujú do skupín, v ktorých spravidla spoločne pracujú a sú spoločne ubytovaní. Zaraďovanie do jednotlivých skupín sa vykonáva tak, aby boli oddelení výrazne narušení odsúdení so sklonmi k násilnému konaniu, prípadne odsúdení s výraznými psychopatickými prejavmi od ostatných odsúdených.

(3) V ústavnom poriadku sa spravidla ustanovia podrobnejšie podmienky vnútornej diferenciácie odsúdených tak, aby počas výkonu trestu mal odsúdený možnosť byť na základe slušného správania a úspešného priebehu resocializácie preradený do skupiny s väčším rozsahom práv a miernejším režimom.

§ 121

(1) Odsúdení sú spravidla ubytovaní na izbe samostatne a je im v čase určenom ústavným poriadkom a časovým rozvrhom dňa umožnené navštevovať kultúrne a spoločenské miestnosti spoločne s ostatnými odsúdenými zaradenými v príslušnej skupine.

(2) Na izbách sú odsúdení v nočnej dobe zásadne uzamknutí. O uzamknutí izieb cez deň rozhodne náčelník ústavu.

(3) Izby sú vybavené oddeleným WC, umývadlom, prípadne sprchou, lôžkom, skrinkou a ďalším potrebným nábytkom (stolička, stôl), rozhlasom po drôte, prípadne rozhlasovým alebo televíznym prijímačom. Bližšie podmienky pre úpravu izieb ustanoví vzorový projekt, ktorý musí zodpovedať všeobecné platným hygienickým normám.

§ 122

(1) Návštevy odsúdených uvedených v § 120 ods. 1 sa uskutočňujú oddelene od ostatných odsúdených za priameho dozoru pracovníka ústavu.

(2) Náčelník ústavu môže povoliť, aby odsúdený prijal návštevu na izbe, prípadne v inej vhodnej miestnosti bez dozoru pracovníka ústavu.

§ 123

Disciplinárny trest umiestnenia do uzavretého oddelenia a umiestnenia do samoväzby sa u týchto odsúdených vykonáva oddelene od ostatných odsúdených, ktorí vykonávajú ten istý druh disciplinárneho trestu.

§ 124

Odsúdení sa zaraďujú do práce na pracovisku vo vnútri ústavu, výnimočne môžu vykonávať pridelenú prácu na izbách.

§ 125

Odsúdeným uvedeným v § 120 ods. 1 je venovaná zvýšená individuálna starostlivosť psychológa, prípadne ďalších odborných pracovníkov (pedagóga, psychiatra).
Výkon trestu odsúdených vyžadujúcich osobitnú starostlivosť

Ochranné liečenie vo výkone trestu

§ 126

(1) Ak je odsúdenému súčasne s trestom odňatia slobody uložené ochranné liečenie, je odsúdený zásadne zaradený na výkon trestu do ústavu, v ktorom sa takéto liečenie vykonáva, a jeho liečenie sa začne v čo najkratšej dobe po nástupe na výkon trestu.

(2) Pokiaľ dĺžka výkonu trestu nepostačí na splnenie účelu ochranného liečenia, náčelník ústavu na základe podnetov príslušných odborných pracovníkov navrhne súdu, aby po skončení výkonu trestu liečba pokračovala inou ústavnou alebo ambulantnou formou.

(3) Spôsob výkonu ochranného liečenia vo výkone trestu a súčinnosť s orgánmi štátnej zdravotníckej správy ustanovuje osobitný predpis.[11])

Výkon trestu u odsúdených s psychopatickými poruchami

§ 127

Odsúdení, u ktorých boli na základe psychiatrického alebo psychologického vyšetrenia diagnostikované psychopatické poruchy, ktoré vyžadujú uplatňovanie osobitných výchovných postupov, môžu byť podľa charakteru diagnostikovania poruchy zaradení do:

a) samostatného kolektívu v bežnom ústave,

b) špeciálneho oddelenia v určenom ústave, v ktorom budú uplatňované osobitné liečebné postupy založené na princípoch skupinového ovplyvňovania,

c) špecializovaného oddelenia v určenom ústave, v ktorom budú uplatňované prevažne individuálne psychoterapeutické metódy vychádzajúce z psychiatrických a psychologických prístupov.

§ 128

(1) Odsúdení, u ktorých boli na základe psychiatrického alebo psychologického vyšetrenia diagnostikované menej výrazné psychopatické poruchy, sú v ústave podľa potreby zaraďovaní do samostatných kolektívov.

(2) Odsúdení s obzvlášť výraznými psychopatickými poruchami, ktorí nie sú spôsobilí pre svoje špecifické odchylnosti plniť požiadavky bežného výkonu trestu, sú spravidla zaraďovaní do špecializovaného oddelenia v určenom ústave. U týchto odsúdených sú uplatňované osobitné liečebné a výchovné postupy založené na princípoch skupinového ovplyvňovania a sociálneho učenia. Tieto postupy zabezpečujú určení pracovníci pod vedením psychológa spolu so zdravotníckymi pracovníkmi pod vedením psychiatra.

(3) Odsúdení (odsek 2), s ktorými nemožno resocializačne pracovať na báze skupinových metód a u ktorých je psychopatia sprevádzaná defektom intelektu, organickým poškodením centrálnej nervovej sústavy, či inými zmenami spôsobenými dlhodobou závislosťou na alkohole, toxických látkach a podobne, sú zaradení do špecializovaného oddelenia v určenom ústave. Proces zaobchádzania bude u týchto osôb založený na individuálnom prístupe s preferenciou psychoterapeutických prvkov.

(4) S ohľadom na stav výkonu trestu a potrebu prehĺbenia špecializovaného zaobchádzania možno odsúdených s psychopatickými poruchami premiestniť na odporučenie komisie zdravotníckych a pedagogických pracovníkov do iného ústavu, v ktorom je zriadené oddelenie s iným typom špecializovaného zaobchádzania.

(5) Z hodnotenia a ďalších písomných materiálov zasielaných štátnym orgánom a zamestnávateľovi odsúdeného nesmie byť zrejmé, že vykonal trest v špecializovanom oddelení pre psychopatov.

Osobitný dohľad

§ 129

(1) Odsúdení, u ktorých je na základe doterajšieho správania vo výkone trestu zjavné, že negatívne pôsobia na ostatných odsúdených, sa na návrh pedagóga rozhodnutím náčelníka ústavu zaradia do oddelenia pre odsúdených vyžadujúcich osobitný dohľad. Takéto oddelenie sa môže zriaďovať v ústavoch II. a III. nápravnovýchovnej skupiny.

(2) Návrh pedagóga musí obsahovať okrem hodnotenia odsúdeného aj psychologické vyšetrenie. Z dokumentácie musí vyplývať, že u odsúdeného nemožno toto opatrenie nahradiť iným spôsobom zaobchádzania.

§ 130

(1) Odsúdení zaradení do oddelenia s osobitným dohľadom:

a) sú ubytovaní oddelene od ostatných odsúdených, a to i v zdravotníckom zariadení, ak sú na to podmienky,

b) pracujú na pracovisku osobitne na tento účel zriadenom, prípadne môžu pridelenú prácu vykonávať na izbách,

c) sú spravidla pod priamym dohľadom príslušníka Zboru,

d) na izbách sú uzamknutí,

e) nemajú povolené organizovať si vlastné kultúrne a zábavné relácie, záujmovú činnosť môžu vykonávať na základe povolenia príslušného pracovníka ústavu, a to len na izbách,

f) nie sú zaraďovaní do vyučovacích kurzov,

g) môžu sledovať televízne relácie a filmové predstavenia len na základe povolenia príslušného pracovníka ústavu.

(2) Disciplinárne tresty umiestnenie do uzavretého oddelenia a umiestnenie do samoväzby sa u odsúdených zaradených do oddelenia s osobitným dohľadom vykonávajú oddelene od ostatných odsúdených.

§ 131

(1) Dôvodnosť zotrvania v oddelení s osobitným dohľadom preskúmava náčelník ústavu najmenej jedenkrát za tri mesiace, a to na základe hodnotenia správania odsúdeného a psychologického vyšetrenia, príp. psychiatrického vyšetrenia.

(2) Rozhodnutie o zrušení zaradenia odsúdeného do tohto oddelenia vydáva náčelník ústavu.

Výkon trestu cudzích štátnych príslušníkov a osôb bez štátnej príslušnosti

§ 132

(1) Odsúdení cudzí štátni príslušníci a osoby bez štátnej príslušnosti sa na výkon trestu umiestňujú spravidla do jedného ústavu.

(2) Vo výkone trestu musia byť dodržiavané podmienky ustanovené pre príslušné nápravnovýchovné skupiny, do ktorých boli cudzinci na výkon trestu zaradení.

(3) Nevyhnutné osobitosti výkonu trestu cudzincov upraví osobitný predpis.

Výkon trestu u odsúdených so zníženou pracovnou schopnosťou, prestarnutých a postihnutých vadami

§ 133

(1) Do určených ústavov alebo do samostatného oddelenia ústavu sa sústreďujú odsúdení:

a) muži starší ako 65 rokov veku a odsúdené ženy staršie ako 60 rokov veku,

b) ktorí podľa posudku príslušného lekára sú trvale neschopní akejkoľvek pravidelnej práce alebo trpia dlhodobo závažnou chorobou, ktorá podstatne znižuje ich pracovnú schopnosť alebo vyžaduje sústavné liečebno-preventívne opatrenia.

(2) Odsúdeným uvedeným v odseku 1 sa poskytuje mesačné vreckové podľa osobitného predpisu.[9])

§ 134

(1) Práva a obmedzenia, ktoré vyplývajú z nápravnovýchovnej skupiny, do ktorej boli odsúdení uvedení v § 133 zaradení, zostávajú nedotknuté.

(2) Pri výkone trestu sa u týchto odsúdených uplatňujú tieto zásady:

a) odsúdení sa umiestňujú na izby s prihliadnutím na ich zdravotný stav a na nápravnovýchovnú skupinu, do ktorej sú zaradení,

b) na návrh ústavného lekára alebo na vlastnú žiadosť a so súhlasom lekára, môžu byť zaradení na vhodné pracoviská vo vnútri ústavu, výnimočne aj mimo ústavu,

c) nemožno im uložiť disciplinárny trest umiestnenia do samoväzby. Pred uložením disciplinárnych trestov umiestnenia do uzavretého oddelenia v mimopracovnom čase a celodenného umiestnenia do uzavretého oddelenia je potrebné vyžiadať stanovisko ústavného lekára,

d) previerka počtu odsúdených sa vykonáva raz denne priamo na izbách,

e) záujmová telovýchova sa neorganizuje, podľa rozhodnutia a pokynov lekára sa vykonáva liečebno-preventívna a rehabilitačná starostlivosť,

f) odsúdení sa môžu zúčastniť vychádzok, ak im to umožňuje ich zdravotný stav,

g) odsúdeným sa umožní podľa záujmu účasť na kultúrno-osvetových a záujmových činnostiach.

ŠTVRTÁ HLAVA
Záverečné a zrušovacie ustanovenia

§ 135

Podrobnosti o organizácii práce a života odsúdených upraví náčelník Správy Zboru internými právnymi normami Zboru.

§ 136

Kde sa v tejto vyhláške hovorí o „náčelníkovi ústavu“ a „náčelníkovi Správy Zboru“ rozumie sa tým tiež „riaditeľ ústavu“ a „generálny riaditeľ Zboru“.

§ 137

Zrušujú sa:

1. RMS č. 12/1973 Úplné znenie Poriadku výkonu trestu odňatia slobody v nápravnovýchovných ústavoch,
2. RMS č. 11/1975, ktorým sa mení a dopĺňa Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v nápravnovýchovných ústavoch,
3. RMS č. 4/1976, ktorým sa mení a dopĺňa Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v nápravnovýchovných ústavoch,
4. RMS č. 20/1989, ktorým sa mení RMS č. 12/1973 Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v nápravnovýchovných ústavoch,
5. RMS č. 25/1989, ktorým sa dopĺňa RMS č. 12/1973 Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v nápravnovýchovných ústavoch,
6. RMS č. 32/1989, ktorým sa mení a dopĺňa RMS č. 12/1973 Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v nápravnovýchovných ústavoch,
7. RMS č. 2/1990, ktorým sa mení RMS č. 12/1973 Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v nápravnovýchovných ústavoch,
8. RMS č. 11/1990, ktorým sa mení RMS č. 12/1973 Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v nápravnovýchovných ústavoch.

§ 138
Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Minister:

Doc. JUDr. Posluch CSc. v. r.

1) RNS č. 6/1987 o organizovaní záujmovej činnosti odsúdených.

2) RMS č. 2/1974 Úplné znenie Inštrukcie o vedení administratívy a evidencie pri výkone väzby a trestu odňatia slobody v nápravnovýchovných ústavoch a väzniciach SSR v znení neskorších predpisov.

3) RMS č. 10/1984 o vystrojovaní obvinených a odsúdených.

4) § 116 Občianskeho zákonníka.

5) RMS č. 16/1972 stravovanie v Zbore nápravnej výchovy väzniciach a nápravnovýchovných ústavoch v znení neskorších predpisov.

6) RMS č. 10/1984 o vystrojovaní obvinených a odsúdených.

7) RNS č. 4/1990 o hygienických a stavebno-technických podmienkach prevádzky ciel disciplinárnych trestov v nápravnovýchovných ústavoch.

8) RMS č. 10/1984 o vystrojovaní obvinených a odsúdených.

9) RNS č. 10/1988 o zrážkach z pracovných odmien odsúdených v znení RNS č. 23/1990.

10) § 13 ods. 1 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky č. 46/1985 Zb. o postupe pri úmrtí a o pohrebníctve.

11) RMS č. 31/1991 o protialkoholickom ochrannom liečení vykonávanom počas výkonu trestu odňatia slobody.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.